

Betænkning

over forslag til lov om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift.

(Afgivet af udvalget den 10. april 1969).

Udvalget har i 13 møder drøftet lovforslaget og har herunder haft samråd med finansministeren, der endvidere skriftligt har besvaret en række spørgsmål fra udvalget. Nogle af udvalgets spørgsmål og ministerens svar herpå er optrykt i et særligt bilagshæfte. (Spørgsmål vedrørende kommunemomsen er ikke medtaget.)

Udvalget har modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra følgende:

Amtsrådsforeningen i Danmark,
 Brancheforeningen for Danske Sukkervare-,
 Marcipan- og Chokoladefabrikker,
 Bryggeriforeningen,
 Butikhandelens Fællesråd,
 Bymæssige Kommuner,
 Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark,
 Danmarks Automobil-Forhandler-For-
 ening,
 Danmarks Dame- og Herrefrisørmestres
 Fællesorganisation,
 Danmarks Sportsfisker Forbund,
 Danmarks Turistråd,
 Dansk Motorsports Råd,
 Dansk Pottemagermesterforening af 1894,
 Danske Mineralvandsfabrikanter Fælles-
 forening,
 De danske Provinsbankers Forening,
 De samvirkende Kommunalforeninger i
 Danmark,
 Den danske Købstadforening,
 Entreprenørforeningen,
 Foreningen af Importører af Råvarer til
 Næringsmiddelindustrien & Sammenslut-
 ningen af Frugtpulpfabrikanter og
 -eksportører i Danmark,
 Foreningen af danske Handelsmøller,
 Foreningen af Danske Spiritusfabrikanter,
 Foreningen af Fabrikanter af Asfaltbelæg-
 ninger,

Foreningen af Frugtvinfabrikanter i Dan-
 mark,
 Foreningen af Konservesfabrikanter i Dan-
 mark,
 Foreningen af Salatfabriker i Danmark,
 Foreningen for Danmarks Fiske-Konserves-
 industri,
 Foreningen for Danmarks Lak- og Farve-
 industri,
 Frederiksberg kommune,
 Fællesudvalget. Forened Danske Motor-
 ejere og Kongelig Dansk Automobilklub,
 Grosserer-Societetets Komité,
 Håndværksrådet,
 Industrirådet,
 Kalk- og Teglværksforeningen af 1893,
 Kongelig Dansk Automobil Klub,
 Kunst- og Antikvitetshandler Ringen,
 Københavns kommune,
 Kødindustriens Fabrikantforening,
 Landsforeningen af Chokolade- og Sukker-
 varefabrikanter af 1930,
 Plastic-Sammenslutningen,
 Sammenslutningen af Byfestarrangører på
 Fyn,
 Sparekassernes Datacentraler,
 Sygehusforeningen i Danmark,
 Søbe- og Parfumefabrikant-Foreningen og
 Tobaksindustrien.

De modtagne henvendelser er sammen med finansministerens kommentarer, med undtagelse af henvendelser vedrørende kommunemomsen, optrykt i et særligt bilagshæfte. I de optrykte henvendelser er bemærkninger vedrørende kommunemomsen udeladt.

Finansministeren har stillet nedenstående ændringsforslag nr. 3, 4, 5, 8, 10, 11, 13 og 16, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger. Ændringsforslagene er tiltrådt af udvalget.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at der har været nedsat en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for kommunerne og finansministeriet, som nærmere skulle overveje kommunernes stilling under merværdiafgiften og fremkomme med forslag til løsning af de problemer, som merværdiafgiften har rejst for kommunerne. Arbejdsgruppens redegørelse af 28. oktober 1968 er optrykt som bilag til lovforslaget.

Efter at spørgsmålet har været drøftet i udvalget, har finansministeren besluttet at anmode såvel kommunerne som de særligt interesserede erhvervsorganisationer om at udpege repræsentanter til sammen med repræsentanter for finansministeriet at indtræde i et snævert udvalg. Det påhviler udvalget med udgangspunkt i den redegørelse vedrørende kommunemomsen, som den 28. oktober 1968 er afgivet af en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for kommunerne og finansministeriet, at undersøge mulighederne for at tilvejebringe en løsning af problemerne omkring kommunernes stilling under merværdiafgiften, jfr. finansministerens skrivelse af 19. marts 1969, aftrykt som bilag I i bilagshæftet.

Udvalget har drøftet spørgsmålet om mulighederne for at vælge erhvervsrepræsentanter til momsnevnet blandt personer, der er indstillet af erhvervslivets organisationer. Ministeren har over for udvalget oplyst, at der ikke vil være noget i vejen for, at der ved fremtidige udnævnelser af nye medlemmer forhandles med organisationerne om, hvilke sagkyndige i erhvervsforhold der skal udpeges, jfr. ministerens svar på spørgsmål 6, der er optrykt i det særlige bilagshæfte.

Udvalget har endvidere drøftet, om den praktiserede grænse for momsrefusion ved tilbygninger på 20 m² kan nedsættes. Ministeren har oplyst, at spørgsmålet om nedsættelse af grænsen vil blive overvejet i forbindelse med andre ønsker om ændring af godtgørelsesbestemmelserne, der for tiden behandles i finansministeriet, jfr. ministerens svar på spørgsmål 7, der er optrykt i det særlige bilagshæfte.

Herefter indstiller et *fleral* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren foreslåede ændringer.

Et *mindretal* (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) stiller nedenstående ændringsforslag nr. 1, hvorefter omsætningsafgiften for værelseudlejning på hoteller o. lign. ophæves. Der henvises til de ledsagende bemærkninger. Mindretallet indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren foreslåede ændringer og med den af mindretallet foreslåede ændring.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) stiller nedenstående ændringsforslag nr. 1, hvorefter omsætningsafgiften for værelseudlejning på hoteller o. lign. ophæves. Der henvises til de ledsagende bemærkninger.

Mindretallet stiller endvidere ændringsforslag nr. 2, 6, 7, 9, 12, 14 og 15. Ved ændringsforslagene nedsættes merværdiafgiften fra 12½ pct. til 10 pct. Mindretallet anser det for urimeligt at opretholde en afgiftssats på 12½ procent. Forhøjelsen fra 10 pct. til 12½ pct. blev foretaget med den begrundelse, at arbejdsmarkedets og tjenestemændenes organisationer havde afvist regeringens henstilling om for et tidsrum af et år at give afkald på en dyrtids- eller reguleringsportion, og at det derfor var nødvendigt på anden måde at begrænse købekraften. Da dette år nu er gået, må det være rimeligt at vende tilbage til den oprindelige afgiftssats på 10 pct. Det må også bemærkes, at såvel de øvrige forbrugsskatters som indkomstskattens provenu er steget meget betydeligt, og at regeringen har afvist enhver forhandling om samlet gennemgang og revision af punktskatterne.

Ændringsforslag.

Til § 1.

Af et *mindretal* (Grünbaum, Jørgen Peder Hansen, Ove Hansen, Egon Jensen, Hans Lund, Peter Nielsen og Aksel Larsen):

1) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer: „01. I § 2, stk. 2, udgår punkt j. I punkt k affattes sidste punktum således: „Servering i pensionater, der driver virksomhed, hvortil der kræves adkomst på beværter- eller gæstgivernæring eller tilladelse i henhold til § 24, stk. 1, i beværterloven.““

Af et *mindretal* (Aksel Larsen):

2) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:
„02. I § 10, stk. 1, ændres „8/9“ til: „10/11“.“

Af *finansministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

3) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:
„03. I § 7, stk. 2, indsættes som punkt g:
„g. Serveringsafgift for de ydelser, der er nævnt i § 2, stk. 2, punkt k. Serveringsafgift, der ikke er indbefattet i prisen, medregnes i den afgiftspligtige værdi med et beløb, der svarer til sædvanlig serveringsafgift.““

4) I den under nr. 2 foreslåede affattelse af lovens § 10, stk. 3, ændres ordene „anden angivelse af, at fakturabeløbet indbefatter afgift“ til: „anden angivelse, hvoraf afgiftsbeløbets størrelse kan udregnes“.

5) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:
„04. I § 12, stk. 1, indsættes som punkt i:
„i. Udenlandske tidsskrifter i abonnement, når abonnementet er formidlet mellem abonnenten og den udenlandske udgiver.““

Af *mindretallet under nr. 2*:

6) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:
„05. I § 13, stk. 3, stk. 5 og stk. 6, 1. og 2. punktum, ændres „8/9“ til: „10/11“.“

7) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:
„06. I § 14 ændres „12½ pct.“ til: „10 pct.““

Af *finansministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

8) Nr. 7 udgår.

Af *mindretallet under nr. 2*:

9) I den under nr. 8 foreslåede affattelse af § 17, stk. 1, 3.-5. punktum, ændres „1/9“ til: „1/11“.

Af *finansministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

10) Til den under nr. 8 foreslåede ændring af § 17, stk. 1, 3.-5. punktum, føjes som 6. punktum:

„Leverandøren skal tillige efter anmodning fra en sådan modtager angive prisen uden afgift for de enkelte poster i fakturaen.“

11) Efter nr. 13 indsættes som nyt nummer:
„07. I § 17, stk. 9, der bliver stk. 10, indsættes som nyt 2. punktum:

„Prisskilte, annoncer, prislistes o. lign., der henvender sig til private forbrugere, skal dog angive priser indbefattet afgift.““

Af *mindretallet under nr. 2*:

12) Efter nr. 19 indsættes som nyt nummer:
„08. I § 29, stk. 2, ændres i 1. punktum „12½ pct.“ til: „10 pct.“ og i 2. punktum „9 pct.“ til: „7 pct.““

Af *finansministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

13) Efter nr. 19 indsættes som nyt nummer:
„09. Til § 29, stk. 5, føjes som 2. punktum:
„Udenlandske tidsskrifter, der indkommer direkte til abonnent, kan ligeledes indføres afgiftsfrit““

Af *mindretallet under nr. 2*:

14) Efter nr. 19 indsættes som nyt nummer:
„010. I § 29, stk. 8, ændres „12½ pct.“ til: „10 pct.““

15) Efter nr. 21 indsættes som nyt nummer:
„011. I § 29a ændres „12½ pct.“ til: „10 pct.““

Til § 2.

Af *finansministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

16) Paragraffen affattes således:
„Loven træder i kraft den 1. juli 1969. § 1, nr. 03, træder dog først i kraft den 1. april 1971, men kan af finansministeren sættes i kraft fra et tidligere tidspunkt. Ændringen i § 1, nr. 07, får først virkning fra dette tidspunkt, for så vidt angår prislistes m. v., for de ydelser, der er nævnt i § 2, stk. 2, punkt k, i lov om almindelig omsætningsafgift.“

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Ved ændringsforslaget ophæves omsætningsafgiften for værelseudlejning på hoteller o. lign., idet betaling for sådanne værelser principielt må sidestilles med husleje, som er fritaget for meroms. Dette er for så vidt anerkendt, som pensionaters og lignende virksomheders værelseudlejning ikke er momsbelagt.

Til nr. 2, 6, 7, 9, 12, 14 og 15.

Ved ændringsforslagene nedsættes merværdiafgiften fra 12½ pct. til 10 pct. Der henvises til mindretallets udtalelse i betænkningens tekst.

Til nr. 3.

Serveringsafgift (drikkepenge) på restaurationer medregnes ikke i de beløb, hvoraf merværdiafgiften af restaurationsomsætningen beregnes.

Der foregår forhandlinger mellem Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark og Tjenerforbundet i Danmark om indregning af drikkepengene i serveringsprisen. Konsekvensen af en sådan indregning må være, at merværdiafgiften beregnes af det fulde vederlag indbefattet drikkepenge.

For at undgå, at den øgede afgiftsbelastning skal stille sig hindrende i vejen for en aftale af den nævnte art, er det ved lov af 29. marts 1969 om ændring af lov om afgift af spiritus, vin og øl fastsat, at afgiftssatsen for restaurationsafgiften på stærke drikke efter finansministerens bestemmelse vil kunne nedsættes fra 10 til 6 pct. Denne nedsættelse skal træde i kraft på det tidspunkt, fra hvilket drikkepengene indregnes i serveringspriserne. Nedsættelsen er beregnet således, at det samlede provenu af merværdiafgiften og restaurationsafgiften (10 pct.) stort set ikke vil ændres som følge af drikkepengenes indregning i priserne.

Ændringsforslaget vedrørende merværdiafgiften fastsætter, at serveringsafgiften medregnes i det beløb, hvoraf merværdiafgiften beregnes, også i tilfælde, hvor serveringsafgift stadig måtte blive opkrævet særskilt. Om tidspunktet for bestemmelsens ikrafttræden henvises til ændringsforslag nr. 16.

Til nr. 4.

Den foreslåede ændring imødekommer et af Danmarks Automobil-Forhandler-Forening fremsat ønske. Den nye formulering betyder, at det fortsat vil være muligt i købekontrakter m. v. vedrørende brugte biler at anføre, at merværdiafgift er indregnet i beløbene.

Til nr. 5.

Udenlandske tidsskrifter, der indføres her til landet, er afgiftspligtige. Afgiften skal i henhold til lovens § 29, stk. 1, berigtiges ved indførslen.

Det har imidlertid i praksis vist sig, at det ikke er muligt at opkræve afgift ved indførslen af udenlandske tidsskrifter, der indføres her til landet pr. post. Indførslen pr. post af tryksager, hvortil tidsskrifter postalt henregnes, er så stor, at postvæsenet ikke kan overkomme at udsortere tidsskrifterne til aflevering til toldvæsenet. Det kan i denne forbindelse oplyses, at indførslen af tryksager pr. post i 1967 udgjorde ca. 14 mill. forsendelser.

Udenlandske tidsskrifter, der indkommer til abonnenterne som postforsendelser, er derved i praksis blevet afgiftsfri, når abonnenterne selv tegner abonnement i udlandet. Derimod kommer abonnenterne til at betale afgift, når abonnementet på udenlandske tidsskrifter tegnes gennem en dansk boghandler. I så fald medregnes abonnementsbetalingen nemlig ved opgørelsen af boghandlerens afgiftspligtige omsætning.

Da danske boghandlere således er udsat for en forskelsbehandling, er det foreslået, at udenlandske tidsskrifter i abonnement undtages fra afgiftspligten, når abonnementet af den registrerede virksomhed (d.v.s. den danske boghandler) er formidlet mellem abonnenten og den udenlandske udgiver. Herefter vil en privat ikke have nogen afgiftsmæssig fordel af at opsigte et abonnement tegnet gennem en boghandler for i stedet selv at tegne abonnement direkte i udlandet. Ifølge oplysninger fra boghandlerbranchen har dette i den forløbne tid fundet sted i vidt omfang.

Udenlandske tidsskrifter, der sælges i løssalg her i landet, vil derimod fortsat være omfattet af afgiftspligten.

Til nr. 8.

I lovforslagets § 1, nr. 7, er det foreslået, at afgiften på repræsentationsudgifter kan medregnes ved opgørelse af den indgående afgift. Under hensyn til, at en sådan ændring af merværdiafgiftsloven vil skabe en ulighed mellem de tilfælde, hvor repræsentationsudgifter afholdes direkte af virksomheden, og de tilfælde, hvor udgifterne afholdes af personalets repræsentationstillæg eller lignende, foreslås det nu, at ændringen om repræsentationsudgifter udgår af lovforslaget.

Til nr. 10.

Ifølge lovforslagets § 1, nr. 8, skal en leverandør angive afgiftsbeløbets størrelse i fakturaen, såfremt modtageren er en registreret virksomhed, der anmoder herom. Ved den foreslåede tilføjelse til denne bestemmelse imødekommes et ønske fra visse erhvervsorganisationer, der har fremhævet den betydning, det kan have for produktionsvirksomhederne af hensyn til deres kalkulations- og regnskabsførelse at få opgivet de enkelte priser uden afgift.

Til nr. 11.

For at undgå vildledende prisoplysninger ved, at priser opgives uden afgift, pålægges det ved ændringsforslaget detailhandlere og andre virksomheder, hvis afsætning sker til private forbrugere, at anvende priser indbefattet afgift på prisskilte, i annoncer, pris-

lister o. lign., der henvender sig til private forbrugere.

Til nr. 13

Som anført i bemærkningerne til det under nr. 5 stillede forslag er det i praksis ikke muligt for postvæsenet at frasortere de udenlandske tidsskrifter ved indførslen. I tilslutning til det nævnte forslag er det her foreslået at tilvejebringe hjemmel for, at udenlandske tidsskrifter, der indkommer direkte til abonnent, kan indføres afgiftsfrit.

Til nr. 16.

Det foreslås her, at loven træder i kraft den 1. juli 1969. Den ovenfor i ændringsforslag nr. 3 omhandlede ændring vedrørende merværdiafgiften af restaurationsomsætningen skal dog først sættes i kraft af finansministeren fra det tidspunkt, da drikkepengene indregnes i serveringspriserne. Uanset om der tilvejebringes en overenskomst mellem restauratør- og tjenerorganisationerne om indregning af drikkepenge i priserne, træder bestemmelserne imidlertid i kraft den 1. april 1971, fra hvilket tidspunkt restaurationsafgiften på stærke drikke bortfalder. Af praktiske grunde foreslås endvidere, at reglen om, at restaurationer skal angive deres priser indbefattet merværdiafgift, først skal træde i kraft fra det tidspunkt, da drikkepengene skal indregnes i de priser, hvoraf merværdiafgift beregnes.

Hans Kjær,
formand.

Erik Hansen (Vejle amt).

Jørgen Jensen.

Gerda Møller.

Jens Frandsen,
næstformand.

Anders Andersen.

Jens Peter Jensen (Sorø amt).

Niels Helveg Petersen.

Dagmar Andreassen.

Helge von Rosen.

Grünbaum.

Jørgen Peder Hansen.

Ove Hansen.

Egon Jensen.

Hans Lund.

Peter Nielsen.

Aksel Larsen.

Bilagsfortegnelse.

<i>A. Vedrørende kommunernes merværdiafgiftsproblemer.</i>		Spalte
Bilag 1.	Skrivelse af 19. marts 1969 fra finansministeren	1037
 <i>B. Vedrørende merværdiafgiftsproblemer i øvrigt.</i>		
2.	Nogle af udvalgets spørgsmål til finansministeren og ministerens svar	1041
3.	Grosserer-Societetets Komité, skrivelse af 16. januar 1969	1051
4.	Finansministerens bemærkninger til bilag 3	1053
5.	Danmarks Turistråd, skrivelse af 29. januar 1969	1055
6.	Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark, skrivelse af 17. februar 1969	1057
7.	Finansministerens bemærkninger til bilag 5 og 6	1063
8.	Kalk- og Teglværksforeningen af 1893, skrivelse af 29. januar 1969	1067
9.	Finansministerens bemærkninger til bilag 8	1069
10.	Dansk Pottemagermesterforening af 1894, skrivelse af 27. januar 1969	1071
11.	Finansministerens bemærkninger til bilag 10	1073
12.	Butikshandelens Fællesråd, skrivelse af 30. januar 1969	1075
13.	Finansministerens bemærkninger til bilag 12	1085
14.	Industrirådet, skrivelse af 30. januar 1969	1087
15.	Finansministerens bemærkninger til bilag 14	1093
16.	Håndværksrådet, skrivelse af 28. januar 1969	1097
17.	Finansministerens bemærkninger til bilag 16	1101
18.	Fællesudvalget. Forenede Danske Motorejere og Kongelig Dansk Automobil Klub, skrivelse af 4. februar 1969	1105
19.	Finansministerens bemærkninger til bilag 18	1109
20.	Sparekassernes Datacentraler og De danske Provinsbankers Forening, skrivelse af 12. februar 1969	1111
21.	Finansministerens bemærkninger til bilag 20	1117
22.	En række brancheforeninger, skrivelse af 13. februar 1969	1121
23.	Finansministerens bemærkninger til bilag 22	1123
24.	Danmarks Dame- og Herrefrisørmeisters Fællesorganisation, skrivelse af 12. februar 1969 ..	1125
25.	Finansministerens bemærkninger til bilag 24	1127
26.	Danmarks Automobil-Forhandler-Forening, skrivelse af 14. februar 1969	1129
27.	Finansministerens bemærkninger til bilag 27	1133
28.	Butikshandelens Fællesråd, skrivelse af 17. februar 1969	1135
29.	Finansministerens bemærkninger til bilag 28	1139
30.	Dansk Motorsports Råd, skrivelse af 10. februar 1969	1141
31.	Finansministerens bemærkninger til bilag 30	1145
32.	Industrirådet, skrivelse af 19. februar 1969	1147
33.	Finansministerens bemærkninger til bilag 32	1153
34.	Håndværksrådet, skrivelse af 3. marts 1969	1155
35.	Industrirådet, skrivelse af 25. marts 1969	1157
36.	Kunst- og Antikvitethandler Ringen, skrivelse af 25. marts 1969	1161
37.	Finansministerens bemærkninger til bilag 36	1163
38.	Danmarks Sportsfisker Forbund, skrivelse af 9. april 1968 til departementet for told- og forbrugsafgifter	1165
39.	Sammenslutningen af Byfestarrangører på Fyn, skrivelse af 27. februar 1969	1167
40.	Finansministerens bemærkninger til bilag 39	1173

KOPI.

A. Vedrørende kommunernes merværdiafgiftsproblemer.**Bilag 1.**

FINANSMINISTERIET

Departementet for told- og forbrugsafgifter

Den 19. marts 1969.

Af bemærkningerne til vedlagte forslag til lov om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift fremgår, at der har været nedsat en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for kommunerne og finansministeriet, som nærmere skulle overveje kommunernes stilling under merværdiafgiften og fremkomme med forslag til løsning af de problemer, som merværdiafgiften har rejst for kommunerne. Arbejdsgruppens redegørelse af 28. oktober 1968 er optrykt som bilag til lovforslaget.

Det fremgår imidlertid allerede af redegørelsen, at de løsninger, som arbejdsgruppen havde kunnet nå frem til, måtte formodes at ville møde modstand fra erhvervslivets side. Denne formodning er blevet bekræftet gennem de henvendelser angående kommunemomsen, som forskellige erhvervsorganisationer har rettet til det folketingsudvalg, som for tiden behandler lovforslaget. Flere af henvendelserne giver udtryk for forståelse for kommunernes problemer, men påpeger samtidig, at erhvervslivet har en naturlig interesse i, at der ikke gennem afgiftsreglernes udformning gives de kommunale myndigheder en særlig tilskyndelse til selv at etablere offentlige virksomheder til dækning af kommunernes egne behov for varer og ydelser for derved at spare afgift.

Jeg har derfor fundet det rigtigt — inden folketinget tager stilling til en ændring af merværdiafgiftens regler på dette område — at søge mulighederne for at nå frem til en løsning, som i videst muligt omfang kan tilfredsstille såvel de kommunale som de erhvervsmæssige interesser i spørgsmålet, yderligere belyst. Efter at spørgsmålet har været drøftet i det pågældende folketingsudvalg, har jeg derfor besluttet at anmode såvel kommunerne som de særligt interes-

serede erhvervsorganisationer om at udpege repræsentanter til sammen med repræsentanter for finansministeriet at indtræde i et snævert udvalg med følgende kommissorium:

„Med udgangspunkt i den redegørelse vedrørende kommunemomsen, som den 28. oktober 1968 er afgivet af en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for kommunerne og finansministeriet, påhviler det udvalget at undersøge mulighederne for at tilvejebringe en løsning af problemerne omkring kommunernes stilling under merværdiafgiften. Der må herved lægges vægt på at nå frem til en løsning, som i videst muligt omfang tager hensyn til de kommunale myndigheders ønsker om en korrektion af reglerne om den såkaldte „afsmitning“ og „samejemomsen“, således at de ikke virker forvridende på tilrettelæggelsen af den kommunale administration. Der må samtidig tilstræbes en løsning, hvorved man imødekommer erhvervslivets naturlige interesse i, at afgiftsreglerne ikke har en sådan udformning, at der på væsentlige områder vil være en særlig tilskyndelse for offentlige myndigheder til selv at producere varer eller udføre arbejder af forskellig art — f. eks. vejarbejde — for derved at spare afgift.

Udvalget bør samtidig undersøge mulighederne for en sådan ændring af merværdiafgiftslovens § 3, stk. 2, at det i givet fald kan pålægges samtlige kommuner at svare afgift af visse varer og visse former for ydelser, selv om de udelukkende bliver fremstillet eller præsteret til kommunens eget brug. Udvalget må i den forbindelse søge nærmere at angive de områder, hvor hensynet til erhvervslivets interesser må tillægges en sådan vægt, at der bør pålægges

kommunerne en videregående afgift end efter de nugældende regler.

Det forudsættes endelig, at den løsning, som udvalget måtte foreslå, ikke vil påføre statskassen et større provenutab, end hvad der følger af løsning B i redegørelsen af 28. oktober 1968."

Jeg går ud fra, at udvalget vil kunne afslutte sit arbejde så betids, at det vil være muligt at fremsætte lovforslag med henblik på en regulering af afgiftsreglerne for kommunerne i næste folketingssamling.

Afdelingschef E. Alban Hansen er anmodet om at være formand for udvalget, hvori tolddepartementet desuden vil blive repræsenteret af ekspeditionssekretær O.

Bang. Sekretærhvervet vil blive varetaget af fuldmægtig P.-E. Nielsen. Jeg skal anmode

Amtsrådsforeningen i Danmark,
Bymæssige Kommuner,
Den danske Købstadforening,
De Samvirkende Kommunalforeninger i Danmark,

Sygehusforeningen i Danmark,
Frederiksberg kommune og
Københavns kommune

om i fællesskab at udpege 2 repræsentanter til at indtræde i udvalget.

Entreprenørforeningen og Håndværksrådet er samtidig hermed anmodet om hver at udpege et medlem.

E. Ninn-Hansen.

/ Johs. Bastholm.

Amtsrådsforeningen i Danmark.

B. Vedrørende merværdiafgiftsproblemer i øvrigt.

Bilag 2.

Nogle af udvalgets spørgsmål til finansministeren og ministerens svar.

Spørgsmål 1:

I bemærkningerne til § 1, nr. 8, nævnes, at Butikshandelens Fællesråd som motive- ring for ønsket om en ændring af faktureringsreglerne har anført, „at de gældende faktureringsregler navnlig volder vanskeligheder ved direkte fakturering fra salgsvogne, der bringer dybfrosne varer, brød m. m. ud til butikshandelen.“

Kan dette problem afhjælpes uden ændring af § 17?

Svar:

Der er intet i vejen for at afhjælpe disse vanskeligheder for salgsvognene, selv om man i øvrigt måtte fastholde kravet om anførsel af afgiftsbeløb på fakturaerne. Hjemmelen til at tillade salgsvognene at nøjes med anførsel af afgiftsbrøken vil kunne tilvejebringes ved, at den finansministeren i medfør af § 17, stk. 6, givne bemyndigelse til at fravige reglerne om fakturaernes indhold for transportydelse samt for salg fra selvbetjeningslagre, torvesalg o. lign. udvides til også at omfatte salg fra salgsvogne.

Spørgsmål 2:

Allerede i betænkning om forbrugsbeskatning (nr. 202) fra 1958 omtales merværdiafgiften (den gang kaldet værditilvækstafgift). Som en ulempe ved denne afgiftsform anføres (s. 150), „at den i højere grad giver mulighed for, at den såkaldte pyramidevirkning gør sig gældende, d.v.s., at de senere omsætningsled beregner sig avance af den i de tidligere led betalte omsætningsafgift“.

Tyder de hidtidige erfaringer (bl. a. monopoltilsynets prisundersøgelse) på, at denne ulempe har gjort sig gældende?

Vil fakturering med MOMS-inkluderede enhedspriser forøge risikoen for pyramidevirkning?

Svar:

Spørgsmålet har været drøftet med monopoltilsynet, der i et notat af 13. februar 1969 har udtalt følgende:

„Umiddelbart efter engrosomsens indførelse i 1962 var der i detailhandelen en vis tilbageholdenhed med at beregne avance af omsen, men efter nogen tids forløb blev det mere almindeligt at tilpasse priserne, således at avancen beregnedes af købspris inklusive oms. Den almindelige og kraftige prisstigning, der fandt sted i de følgende år, har utvivlsomt bidraget til denne udvikling, og der var efter monopoltilsynets erfaringer en klar tendens til at beregne avance af de af tidligere omsætningsled betalte afgifter.

Den samme tendens til at beregne avance af andre afgifter — de såkaldte punktafgifter — f. eks. for toiletartikler og chokolade- og sukkervarer har utvivlsomt gjort sig gældende.

Et andet forhold er, at meget høje punkt- afgifter i visse situationer har medført afsætningsvanskeligheder og øget konkurrence, således at en pristilpasning efter efterspørgselsforholdene undertiden har kunnet spores. I denne forbindelse kan henvises til priskonkurrencen for visse mærker af spirituosa i 1963.

For så vidt angår virkningen af merværdiafgiften, kan henvises til monopoltilsynets „Analyse af merværdiafgiftens prisvirkninger“ i efteråret 1967.

Her anføres: „For de varer, hvis prisberegning i fabrikations- og engrosleddene har været omfattet af monopoltilsynets undersø- gelse, synes der — med meget få undtagelser — ikke at være tale om prisstigninger, der ikke kan begrundes med afgifts- omlægningen. Når prisudviklingen på disse omsætningstrin er forløbet på denne måde, hænger det til en vis grad sammen med kravet om, at fabrikanter og grossister skal op-

føre merværdiafgiften særskilt på fakturaen“ (s. 55 fn).

I øvrigt viste de foretagne undersøgelser, at priserne efter afgiftsomlægningen har vist tendens til at stige noget mere, end afgifterne betinger. I de fleste tilfælde har denne merstigning kunnet forklares ved, at tidligere omkostningsstigninger først gradvis slår igennem i forbrugerpriser, og ved, at merværdiafgiftens generelle forhøjelse af priserne har givet anledning til inddækning af omkostninger“ (s. 58, afsn. 7).

I øvrigt fremgik det af undersøgelsen, at der kun på enkelte vareområder var sket prisforhøjelser, som ikke ganske kunne forklares ved afgiftsændringer og omkostningsstigninger.

Hvad angår spørgsmålet, om fakturering med moms-inkluderede enhedspriser vil forøge risikoen for „pyramidevirkning“, skal fremhæves, at der i denne henseende er forskel mellem producerende virksomheder og rene handelsvirksomheder.

For handelsvirksomheder, der køber til priser, der faktureres inklusive moms, og som ingen forarbejdning foretager, kan avanceberegningen ske på grundlag af købsprisen inklusive moms. Der opstår i disse tilfælde ingen „pyramidevirkning“, hvis den handlende blot beregner den normale avanceprocent og ikke yderligere tillægger moms.

For producerende virksomheder er forholdene derimod mere komplicerede, og det vil i praksis næppe kunne undgås, at der opstår en vis „pyramidevirkning“, hvis råvarer og halvfabrikata købes til priser, der faktureres inklusive moms.

Man skal ikke undlade at gøre opmærksom på, at avancestoploven indeholder sådanne begrænsninger for bruttoavanceberegningen, at der ikke skulle være mulighed for ekstraordinært at opnå avance af afgifterne. På den anden side må det erkendes, at de praktiske vanskeligheder ved at følge avancestoplovens kalkulationsprincipper ikke bliver mindre, hvis der sker ændring i faktureringsmetoden, og at opretholdelse af et uforandret procentvis tillæg ofte vil være i strid med avancestoploven, hvis indkøbsprisen er steget.

Opmærksomheden kan i denne forbindelse henledes på, at ændringer i priser, afgifter og salgsbetingelser, herunder faktureringsmetoder, erfaringsmæssigt ofte giver anledning

til at foretage ændringer i omkostningsberegninger, bruttoavancer og salgspriser.“

Departementet skal for sit vedkommende fremhæve, at man ved en afgifts eventuelle „pyramidevirkning“ normalt forstår det forhold, at afgiften giver anledning til større prisforhøjelser end afgiften i sig selv skulle indebære, fordi der kan være en tendens til, at de efterfølgende handelsled beregner sig avance også af afgiften. Som det fremgår af monopoltilsynets udtalelse, er der i denne henseende en afgørende forskel på engrosomsen og merværdiafgiften. Såfremt en detailhandler efter indførelsen af en engrosoms beregner sig samme avanceprocent af varens købspris inklusive afgift, som han anvendte før afgiftens indførelse, vil han derved beregne sig avance også af afgiften.

Modsat dette medfører detailhandlerens anvendelse af en uændret avanceprocent på en købspris, der indbefatter afgiften, ikke under merværdiafgiften en forøgelse af detailavancen. Ved at anvende sin sædvanlige avanceprocent på den beskattede købspris regner detailhandleren sig blot direkte frem til en salgspris, der indeholder dækning dels for sædvanlig detailavance, dels for afgiften af detailavancen.

Det må altså kunne fastslås, at fakturering med enhedspriser, der inkluderer moms, ikke for handelsleddenes vedkommende skulle indebære nogen tendens til „pyramidevirkning“ i almindelig forstand. Noget andet er, at anvendelse af uforandret avanceprocent, som monopoltilsynet anfører, ofte vil være i strid med avancestoploven.

For så vidt angår de producerende virksomheder — håndværk og industri — skal man henvise til det i lovforslagets bemærkninger anførte om, at kalkulationsbæsværet bliver mindre i detailhandelen ved fakturering til priser indbefattet afgift, men til gengæld større i industri- og handelsvirksomheder. Priskalkulationen for en vare eller et arbejde vil her foruden materialepriser, der indbefatter moms, indeholde poster som f. eks. løn og generalomkostninger, der vil være uden moms. Her må virksomheden, hvis den skal kalkulere rigtigt, enten trække afgiften fra den pris, hvormed materialerne indgår i kalkulationen, og herefter beregne $12\frac{1}{2}$ pct. afgift på den således kalkulerede pris, eller tillægge afgift på de øvrige poster,

der indgår i kalkulationen og således direkte nå frem til den samlede pris inklusive afgift.

Den „pyramidevirkning“, som monopoltilsynet mener vil kunne opstå i disse tilfælde, skulle opstå ved, at afgiften på materialerne så at sige indgår i priskalkulationen to gange, derved at producenten i sin kalkulation glemmer at rense indkøbspriserne for indgående afgift og alligevel beregner udgående afgift med $12\frac{1}{2}$ pct. af den kalkulerede pris.

Man skal endelig henlede opmærksomheden på, at der ikke efter de gældende faktureringsregler påhviler virksomhederne nogen pligt til at fakturere de enkelte poster på en faktura til enhedspriser uden moms og tillægge momsen forinden på fakturaen med $12\frac{1}{2}$ pct. af det samlede fakturabeløb uden moms. Virksomhederne er allerede efter de gældende bestemmelser berettiget til at fakturere til enhedspriser, der indbefatter afgiften, når de blot på fakturaen anfører afgiftsbeløbet beregnet som $1/9$ af fakturaens samlede beløb indbefattet moms. Det er denne fremgangsmåde, et betydeligt antal virksomheder efter henstilling fra detailhandelens organisationer anvender.

Ved den foreslåede ændring af momslovens § 17, stk. 1, sker der altså ikke noget afgørende brud med de hidtil gældende faktureringsregler. Lempelsen går ud på at tillade, at virksomheder, som fakturerer til enhedspriser indbefattet moms, kan nøjes med at anføre, at afgiften udgør $1/9$ af fakturaens samlede sum, i stedet for at udregne afgiftsbeløbet.

Spørgsmål 3:

I finansministeriets kommentarer af 12. februar til Industrirådets henvendelse (bilag 15) anføres:

„Efter det norske lovforslag skal reglerne angående fakturaer fastsættes administrativt. Det er ikke i lovforslagets bemærkninger angivet, hvorledes disse regler tænkes udformet.“

Er denne oplysning udtryk for, at finansministeriet har kendskab til ændringsforslag i forhold til det lovforslag (Ot. prp. nr. 17), der blev fremsat i Norge den 10. januar 1969. Der tænkes her specielt på lovforslagets § 46.

Svar:

Oplysningen om, at reglerne angående fakturaer ifølge det norske merværdiafgiftsforslag skal fastsættes administrativt, er ikke udtryk for, at finansministeriet har kendskab til ændringsforslag til dette lovforslag.

Det er i lovforslagets § 46 fastsat, at salgsdokumentet ved omsætning mellem registrerede virksomheder skal „angi vederlag uten avgift og selve avgiftsbeløpet“. Det fremgår ikke heraf, om de enkelte poster på en faktura skal angives med priser uden afgift. Efter sin ordlyd svarer bestemmelsen til den nuværende § 17, stk. 1, i den danske momslov, hvorefter fakturaen bl. a. skal indeholde oplysning om afgiftspligtig værdi (d.v.s. prisen uden afgift) og afgiftsbeløbet. Denne bestemmelse pålægger ikke virksomhederne pligt til at fakturere de enkelte poster til priser uden afgift, jfr. besvarelsen af spørgsmål 2.

I § 47 i det norske lovforslag er det fastsat, at departementet (d.v.s. finansministeriet) giver nærmere forskrifter om bl. a. indhold af salgsdokumenter.

Spørgsmål 4:

I finansministeriets kommentarer af 12. februar til Industrirådets henvendelse (bilag 15) anføres videre:

„Den i lovforslaget foreslåede faktureringsform forudsætter ikke efter departementets opfattelse, at afgiftssatsen kan udtrykkes som en simpel brøk af prisen indbefattet afgift.“

Dette ønskes begrundet, bl. a. med oplysning om, hvilke problemer man vil stille f. eks. en håndværksvirksomhed over for, hvis afgiftssatsen er 14, og den pågældende virksomhed modtager en faktura, hvor enhedspriserne indeholder afgift, og de indkøbte materialer skal benyttes til forskellige arbejder.

Svar:

Alle virksomheder skal af hensyn til regnskabsførelsen udskille afgiften såvel af det totale indkøb som af det totale salg og postere denne afgift på en særlig konto i regnskabet.

Som oftest vil virksomhederne kun foretage denne udskillelse én gang for hver af-

giftsperiode (hvert kvartal, for landbrugsvirksomheder m. fl. hvert halvår). Det drejer sig om to tal, og det kan næppe være af væsentlig praktisk betydning, om den sats, der skal anvendes, er mere eller mindre „rund“.

Virksomheder, der ikke nøjes med at postere på afgiftskontiene én gang for hver afgiftsperiode, men løbende fører disse konti, vil i de fleste tilfælde kunne undgå selv at skulle udregne det afgiftsbeløb, som skal posteres på kontoen for indgående afgift, idet de kan udnytte deres ret ifølge lovforslaget til at begære faktura udstedt med angivelse af afgiftsbeløb.

Til brug for deres kalkulationsarbejde skal industri- og håndværksvirksomheder udskille afgiften af indkøbspriserne på materialer m. v., jfr. besvarelsen af spørgsmål 2. I princippet vil det for virksomhedernes kalkulationer være uden forskel, om afgiftssatsen kan udtrykkes som en simpel brøk af materialepriserne indbefattet afgift eller ej. Med den gældende afgiftssats på $12\frac{1}{2}$ pct. af værdien uden afgift skal de pågældende virksomheder — når indkøbet af materialer sker til enhedspriser indbefattet afgift — trække $1/9$ eller 11,11 pct. fra materialepriserne, inden disse indgår i kalkulationen, eller — hvad der kræver en regneoperation med anvendelse af færre tal — beløbet inkl. afgift skal multipliceres med 0,8889.

Fastsættes afgiftssatsen til 14 pct. af prisen uden afgift, skal der fratrækkes $7/57$ eller 12,28 pct. for at komme til prisen uden afgift, eller beløbet inkl. afgift skal multipliceres med 0,8772. Det kan næppe med rette hævdes, at det er så meget vanskeligere at regne med 12,28 pct. resp. 0,8772 end med de nuværende 11,11 pct. resp. 0,8889, at en afgiftssats på 14 pct. af prisen uden afgift ikke skulle kunne anvendes.

Man henleder i øvrigt opmærksomheden på, at virksomhederne helt kan undgå at foretage de omhandlede regneoperationer ved at anvende tabeller, der viser, hvad afgiften udgør af forskellige beløb indbefattet afgift. En tabel af denne art blev af toldvæsenet udsendt til samtlige registrerede virksomheder i forbindelse med afgiftsforhøjelsen pr. 1. april 1968. En tilsvarende tabel vil kunne udarbejdes for enhver afgiftssats.

Spørgsmål 5:

I finansministeriets kommentarer af 12. februar til Industrirådets henvendelse (bilag 15) anføres det endelig:

„På den anden side er der heller ikke noget afgørende til hinder for, at afgiftssatsen fastsættes som „skæv“ sats af priserne uden afgift.“

a. Hvilke afgiftssatser skal i givet fald anvendes, da faktureringsmaskiner jo ikke kan regne med brøker, f. eks. $14\frac{2}{7}$?

b. Vil der i givet fald være andre „skæve“ satser, der imødekommer butikshandelens ønsker, i intervaller op til 20 pct. end $14\frac{2}{7}$ og $16\frac{2}{3}$?

Svar:

Ad a. Skal man udregne afgiften på faktureringsmaskiner, når satsen i loven er angivet således, at den indeholder brøkdelt procent af prisen uden afgift, må man omregne satsen til en decimalbrøk. De gældende $12\frac{1}{2}$ pct. omregnes til 12,5 pct., og på tilsvarende måde må f. eks. $14\frac{2}{7}$ pct. omregnes til 14,29 pct. Det vil være tilstrækkeligt at regne med 2 decimaler i afgiftsprocenten. Forskellen mellem $14\frac{2}{7}$ pct. og 14,29 pct. andrager således kun 0,00429 pct., hvilket på 10.000 kr. giver en difference i afgiftsbeløbet på 43 øre.

Ad b. Der er ikke i intervallet op til 20 pct. andre satser end $14\frac{2}{7}$ pct. og $16\frac{2}{3}$ pct. af prisen uden afgift, der af prisen indbefattet afgiften kan udtrykkes som en brøk med tælleren 1. For de to nævnte satser udgør brøken henholdsvis $1/8$ og $1/7$.

Spørgsmål 6:

Med henvisning til bilag 14, Industrirådets bemærkninger vedrørende moms-nævnet, og ministerens bemærkninger hertil i bilag 15 anmoder udvalget ministeren om at kommentere en ordning, hvorefter ministeren skal vælge erhvervsrepræsentanterne til momsnævnet blandt personer, der er indstillet af erhvervslivets organisationer.

Svar:

Forslaget til loven om merværdiafgift indeholdt ikke bestemmelser om repræsentanter fra erhvervslivet i momsnævnet. Ved et ændringsforslag, der blev vedtaget ved lovforslagets 2. behandling, blev den gæl-

dende bestemmelse om nævnets sammensætning indsat. Ifølge denne skal 6 af nævnets medlemmer repræsentere et alsidigt kendskab til administrations- og erhvervsforhold (hvortil kommer, at 2 skal være dommere).

I bemærkningerne til ændringsforslaget er anført: „Af de 6 medlemmer er det tanken, at de 2 skal repræsentere finansministeriet, 1 skal repræsentere detail- og engroshandelen, 1 håndværket og industrien, 1 landbruget, medens 1 medlem skal repræsentere det område, der dækkes af arbejderbevægelsens erhvervsråd.“

Der vil ikke være noget i vejen for, at der ved fremtidige udnævnelser af nye medlemmer forhandles med organisationerne om, hvilke sagkyndige i erhvervsforhold der skal udpeges. Dette kræver ikke ændring af loven.

Spørgsmål 7:

Om den praktiserede grænse for momsrefusion ved tilbygninger på 20 m² kan nedsættes, f. eks. til 6 m²?

Svar:

Der er i merværdiafgiftslovens § 30 givet finansministeren bemyndigelse til efter forhandling med boligministeren at fastsætte bestemmelser om, i hvilket omfang godtgørelse kan ydes for afgift, der er betalt af nyt byggeri.

De nærmere bestemmelser om byggegodtgørelsen er fastsat i finansministeriets bekendtgørelse nr. 117 af 8. april 1968. Efter bestemmelserne i bekendtgørelsens § 5, stk. 1, ydes der — ligesom under engrosafgiftsloven — kun godtgørelse for ny bebyggelse og tilbygning til bebyggelse med et større etageareal end 20 m².

Grænsen på 20 m² er indsat for at undgå betaling af mindre godtgørelsesbeløb, hvor det administrative arbejde ikke står i rimeligt forhold til beløbets størrelse.

Ændring af 20 m²-grænsen kan gennemføres uden lovændring. Spørgsmålet om nedsættelse af grænsen vil blive overvejet i forbindelse med andre ønsker om ændring af godtgørelsesbestemmelserne, der for tiden behandles i finansministeriet.

Bilag 3.**GROSSERER-SOCIETETETS KOMITE**

Den 16. januar 1969.

I det af finansministeren den 11. december f.å. i Folketinget fremsatte forslag til lov om ændring af loven om almindelig omsætningsafgift er under § 29 foreslået tilføjet et nyt afsnit, der bemyndiger toldvæsenet til at tillade afgiftsfri indførsel af pelskind, som for udenlandsk regning indføres til salg på danske pelsauktioner, og af bemærkningerne til forslaget fremgår det, at baggrunden for en sådan foranstaltning er, at de pågældende skind i overvejende grad afsættes til udenlandske købere og dermed genudføres af landet.

I denne forbindelse skal vi henstille til udvalget at foranledige, at der i loven ligeledes optages en bestemmelse, som fjerner den diskrimination, der i øjeblikket finder sted mellem danske og udenlandske købere, som på danske pelsauktioner opkøber skind med henblik på udførsel til udlandet.

Eksempelvis kan nævnes, at den danske produktion af mink andrager en værdi af ca. 250 millioner kroner, hvoraf kun 5 pct. anvendes på hjemmemarkedet, medens resten eksporteres. Denne eksport formidles af dels danske og dels udenlandske firmaer, som opkøber skindene på auktioner foranstaltet af Danske Pels Auktioner, og købene sker

delvis for fremmed, men hovedsagelig for egen regning.

De udenlandske opkøbere er fritaget for afgiftsbetaling, da varerne eksporteres, men den danske opkøber, som køber med samme formål for øje og ofte i henhold til allerede foreliggende ordrer fra udlandet, kan ikke opnå en sådan afgiftsfritagelse og tvinges således til at skulle præstere en finansiering, der er 12½ pct. højere end den udenlandske opkøbers, og der er derfor tale om en klar diskrimination, idet det rentetab, der opstår i tiden, indtil opkøberen — efter modtagelse af betaling fra udlandet og afsendelse af varerne — kan få afgiftsbeløbet refunderet, repræsenterer en forringet konkurrenceevne, der er af væsentlig betydning, når henses til de minimale avancer, branchen arbejder med.

Vi skal derfor henstille, at der i loven indføres en bestemmelse, som tillader opkøberne af varer forudbestemt til eksport at få disse udleveret uden afgiftsberegning, f. eks. mod afgivelse af en erklæring om udførsel af varerne inden en nærmere fastsat tidsfrist for således at stille danske opkøbere og deres udenlandske konkurrenter på lige fod.

P. K. V.

Victor B. Strand,
formand.

/ B. Reslow Olsen,
kontorchef.

Til folketingets udvalg vedrørende ændring af loven om merværdiafgift.

Bilag 4.

Bemærkninger til bilag 3.

FINANSMINISTERIET

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 27. januar 1969.

Grosserer-Societetets Komité anmoder om, at der i loven optages en bestemmelse, hvorefter danske pelsgrossister, der på auktioner opkøber pelsskind til eksport, kan få varerne leveret uden afgiftsberegning. Komiteen anfører, at danske pelsopkøbere diskrimineres i forhold til udenlandske, fordi de udenlandske opkøbere er fritaget for at betale afgift, når varerne fra auktionen sendes direkte til udlandet. Derimod skal danske opkøbere betale afgift, også selv om varerne er bestemt til eksport. Selv om de danske opkøbere kan fradrage afgiften som indgående afgift, må de lægge beløbet ud indtil næste afgiftsafregning med toldvæsenet.

Komiteen henviser til den foreslåede tilføjelse til § 29, hvorefter toldvæsenet kan tillade afgiftsfri indførsel af pelsskind, der indføres for udenlandsk regning til salg på pelsauktioner.

Man skal hertil bemærke:

Den til lovens § 29 foreslåede tilføjelse vedrører *indførsel* af pelsskind og er begrundet i et ønske om at fjerne risikoen for, at udenlandske pelsskind, specielt finske, ikke vil blive solgt på Danske Pels Auktioner, men i stedet vil blive afsat på udenlandske pelsauktioner. Man skal i denne forbindelse oplyse, at den finske ambassade kort efter merværdiafgiftens indførelse gennem udenrigsministeriet rettede kraftige henstillinger om, at der blev indrømmet afgiftsfritagelse ved indførsel af finske pelsskind med henblik på salg gennem Danske Pels Auktioner. Fra finsk side gjorde man opmærksom på, at finske skind i modsat fald ville blive søgt afsat uden om Danmark. Under hensyn til den betydelige valutaindtægt, som transit-handelen med finske skind indbringer, og til

de forbedrede afsætningsmuligheder for danske skind, som opretholdelsen af de store pelsauktioner i Danmark medfører, lagde såvel udenrigsministeriet som handelsministeriet afgørende vægt på, at det finske ønske blev imødekommet. Man har derfor som nævnt i bemærkningerne til det foreliggende lovforslag indtil videre tilladt afgiftsfri indførsel af skind til salg på auktionerne.

Allerede under behandlingen af det oprindelige forslag til lov om merværdiafgift fremsatte pelsbranchen ønske om adgang til afgiftsfri indkøb af pelsskind til eksport. Ønsket blev ikke imødekommet, men ulemperne for eksportvirksomhederne blev afbødet ved, at der under folketingsbehandlingen blev indføjet en bestemmelse, hvorefter virksomheder med stor eksport kan få ugentlig afregning med toldvæsenet.

Lovbestemmelsen (§ 20, stk. 3) praktiseres således, at en pelsgrossist, der både sælger på hjemmemarkedet og til eksport, kan opnå ugeafregning for den særlige eksportafdeling.

Man finder herefter ikke, at der er grundlag for at imødekomme komiteens ønske om tilladelse til afgiftsfri indkøb på auktionerne. En imødekommelse af Grosserer-Societetets ønske med hensyn til pelsskind ville i øvrigt gøre det vanskeligt at afvise tilsvarende ønsker fra andre eksportører. På længere sigt kunne resultatet derfor blive en mere almindelig adgang for eksportører til at foretage afgiftsfri indkøb. Dette ville betyde et afgørende brud med merværdiafgiftens almindelige system og besværliggøre afgiftens administration såvel for erhvervslivet som for myndighederne.

Bilag 5.**DANMARKS TURISTRÅD**

Den 29. januar 1969.

Som det er udvalget bekendt, er hotelværelser og overnatninger på vandrerhjem belagt med moms.

Under hensyn til, at prisniveauet for turister i forvejen er højt i Danmark, samt under hensyn til, at man i Finland og Holland har fritaget al overnatning for moms, samt endvidere til, at man har en reduceret moms for hoteller i Sverige og Frankrig, samt endelig til, at man i Norge vil fritage enhver form for overnatninger for moms, når moms indføres dér pr. 1. januar 1970, finder Danmarks Turistråd, at man ved moms på hotelværelser og vandrerhjem pålægger disse overnatningskategorier en sådan byrde, at landet stilles vanskeligere i konkurrencen med udlandet — i særdeleshed i konkurrencen med de lande, som Danmarks Turistråd anser som de nærmeste konkurrenter. Man skal tillade sig at anføre, at samtlige andre overnatningskategorier for turister: campingpladser, sommerhuse, bøndergårde, pensionater, værelser i private hjem og sovesale, ikke er belagt med moms.

Danmarks Turistråd anser indtægterne

fra den udenlandske turisme som en eksport af særlig karakter, idet varen og ydelserne afhentes og forbruges her i landet i modsætning til den almindelige eksport, hvor varen afsendes til udlandet. Turismen er et valuta-skabende erhverv, og ved en nedsættelse af udgifterne gennem en fritagelse for moms ville man formentlig tillige opnå, at et større antal danskere ville føle sig tilskyndet til at feriere i Danmark og derved spare landet for udgiften til udenlandsk valuta.

Danmarks Turistråd må lægge afgørende vægt på, at mulighederne for at fastholde og forbedre de betydelige valutaindtægter fra turismen ikke forringes gennem afgifter, som vore konkurrenter i andre lande er fritaget for. Valutaindtægterne fra turismen udgjorde i 1967 1.600 mill. kr. og forventes, når opgørelsen for 1968 foreligger, at udgøre 1.800 mill. kr., hvilket er omtrent det samme beløb som Norges og Sveriges turistvalutaindtægter tilsammen.

Man skal henstille til udvalget at tage de her fremførte betragtninger op til velvillig overvejelse.

Med venlig hilsen

Carl Petersen,

formand for Danmarks Turistråd.

Til udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift.

Bilag 6.

CENTRALFORENINGEN AF HOTELVÆRTER OG RESTAURATØRER I DANMARK

København, den 17. februar 1969.

Under henvisning til vort foretræde for det ærede udvalg den 13. ds. skal vi herved tillade os at fremføre følgende betragtninger vedrørende momsen på hotelværelser:

Denne moms er urimelig, da det er den eneste form for udleje af rum, der er belagt med afgift — ikke alene af selve værelsesprisen, men også af den 15 pct.s betjeningsafgift, der normalt svares af hotelgæsterne ved leje af værelser.

Vort prisniveau er meget højt, og konkurrencen fremover vil blive yderst vanskelig for hotel erhvervet, hvis momsen ikke kommer væk. Vi er alvorligt bange for, at dersom det ikke sker nu, vil momsen vokse fast, og det vil gå ligesom med restaurantafgiften, at det vil tage åremål, inden den forsvinder.

Skal man se lidt nærmere på konsekvenserne, tegner billedet sig således:

A. De udenlandske turister:

Det er ved energisk indsats fra mange sider lykkedes at gøre Danmark til et meget søgt turistland — stik imod sine naturlige forudsætninger. I begyndelsen af halvtredserne udgjorde landets turistindtægter ca. 150 mill. kr., men i 1967 er de steget til 1.600 mill. kr., og turistindtægten for 1968 må antages at komme i nærheden af 1.800 mill. kr. Et hotelophold danner i langt de fleste tilfælde grundlaget for turistens indkøb af andre varer.

Norge anses almindeligvis for et meget søgt turistland — men vi kan oplyse det ærede udvalg om, at Danmarks turistindtægt omtrent andrager lige så meget som Norges og Sveriges turistindtægter tilsammen. Det kan altså fastslås, at Danmarks turistindtægter er af overordentlig betydning for samfundet, og at hotel- og restauranterhvervet i høj grad er et valutaskabende erhverv. Det er faktisk en form for „usynlig eksport“

— oven i købet til detailpris — der finder sted, idet kunderne selv henter deres varer her i landet.

Med vort høje prisniveau har vi måttet konstatere, at de udenlandske rejsebureauer er tilbageholdende med at arrangere rejser — specielt grupperejser til Danmark. Især de oversøiske rejsebureauer har været tilbageholdende og dette parret med de valutariske vanskeligheder, der er opstået i udlandet og med den amerikanske regerings henstilling til sine borgere om at undlade rejser til Europa, gør konkurrencen for os meget vanskelig, især hvis der i udlandet sker en meningsdannelse gående ud på, at Danmark er et dyrt turistland.

København og de større byer i provinsen har i de senere år været meget benyttet som kongresbyer, men vi har med stor betænkelighed måttet konstatere, at kongressernes antal i de sidste to år har været stærkt dalende — en kendsgerning, der i sig selv maner til alvorlig eftertanke. I 1968 manglede vi 10.000 kongressister i forhold til tidligere år, og det samme vil efter det foreliggende gøre sig gældende i 1969.

Retter man blikket mod momslovgivningen i de lande, som ligger omkring Danmark, og som anses for at være vore nærmeste konkurrenter, stiller forholdene sig som følger:

Norge: I Stortinget er fremsat et forslag til indførelse af en almindelig moms på 20 pct., men til forslaget er knyttet et lovforslag om, at de personlige skatter nedsættes betydeligt som en kompensation for den høje moms. Men — hotelværelser er efter regeringens forslag fritaget for moms.

Finland: Ingen moms på hotelværelser.

Holland: Ingen moms på hotelværelser.

Sverige: En almindelig moms på 10 pct. er indført, men hoteller og restauranter svarer kun 10 pct. af 60 pct. af deres omsætning,

men fuld fradragsret for den indgående moms på 10 pct. I realiteten er der herved kun sket en omlægning af en tidligere omsætningsafgift, som hvilede på erhvervet.

Tyskland: En almindelig moms på 11 pct. — men hoteller og restauranter, der i 1967 havde en omsætning på under 60.000 DM, kan i stedet vælge en 4 pct. omsætningsafgift.

Frankrig: Turisthoteller svarer moms med 7 pct., medens andre hoteller svarer 15 pct. En sådan sondring vil det næppe være muligt at gennemføre i Danmark.

Kører man rundt i Danmark, møder man langs landevejene ustandselig skilte med: „rooms, Zimmer, chambre“. Denne form for udlejning af rum til overnatning er ikke belagt med moms, da disse udlejere ikke er underkastet bevarerlovens bestemmelser under forudsætning af, at der ikke finder servering sted — ikke engang morgenmåltid må serveres. Om denne forudsætning holder stik, stiller vi os i højeste grad tvivlende overfor, bl. a. fordi kontrollen hermed er overordentlig vanskelig, men at der herved påføres erhvervet en stadig større og større konkurrence må anses for utvivlsomt.

B. De indenlandske turister:

Det må vist med rette kunne siges, at der er noget urimeligt i, at forretningsfolk, bl. a. handelsrejsende, på rejse her i landet skal betale moms for deres overnatning på hotellerne. Disse mennesker er ude i deres erhverv, og de er ikke ligestillet med andre, der har deres faste momsfri bopæl, hvorfra de kan passe deres gerning. Samme betragtning kan anlægges for de mange mennesker, der med videre uddannelse for øje på hoteller landet over deltager i kurser ofte uger ad gangen. Industri og håndværk samt etaterne indenfor stat og kommune er arrangører af mange sådanne kurser. Mange studerende i videre forstand er også henvist til at bo på hoteller under deres studieophold.

Med flyvetrafikkens enorme udvikling og den yderligere udvikling, som i de kommende år må imødeses, er konkurrencen fra de sydlige lande om vore indenlandske turister blevet enorm. Af mange forståelige grunde, godt klima, prisbillighed, oplevelsen i sig selv, vælger store dele af befolkningen at holde deres ferier sydpå.

Det er paradoksalt at tænke sig, at folk fra

en velfærdsstat rejser til lande, der absolut ikke er velfærdsstater for at opnå goder, som de ikke kan opnå hjemme. Men konkurrencen er en lammende kendsgerning, og det påfører Danmark en valutaudgift, der tilnærmelsesvis er lige så stor som vor turistvalutaandtægt. Vi vil mene, at det må være formålstjenligt at skabe bedre konkurrence-mæssige forhold også på dette område, så vi kan beholde en større del af vor indtjente valuta herhjemme.

I øvrigt kan vi ikke forstå, at man ikke kan belægge turistrejser til udlandet med en moms eller en moms lignende afgift.

Vi vil derfor henstille til det ærede udvalg at fjerne momsen på hotelværelser.

Kan man ikke følge os fuldt ud heri, vil vi henstille, at man indfører det samme system som i Sverige, således at der betales udgående moms med 12½ pct. af 50 pct. af hotelværelsesomsætningen ekskl. betjeningsafgiften, men således at fuld fradragsret for den indgående moms på 12½ pct. bevarer.

Skulle dette efter det ærede udvalgs mening heller ikke være gennemførligt, henstiller vi, at man fuldt ud fritager de udenlandske turister — herunder også skandinaver for moms, en ordning, som tilnærmelsesvis har været praktiseret i somrene 1967 og 1968.

Efter undersøgelser foretaget af os må vi skønne, at hotelmomsen indbringer statskassen ca. 25 mill. kr. årligt.

Som afsluttende bemærkninger vil vi gerne tilføje følgende:

Afviklingen af restaurantafgiften på stærke drikke er en hjælp for turismen, men for de udenlandske rejsebureauer, der for en stor del sælger vore hotelværelser, er priserne på disse af væsentligst betydning. Når samtidig henses til de tanker og planer, der i regeringskredse drøftes med henblik på i så vid udstrækning som muligt at skabe ensartede forhold indenfor Norden, synes det ikke heldigt, at Danmark indtager en særstilling med hensyn til moms på hotelværelser så meget desto mere, som Danmark i vid udstrækning danner indfaldsporten til Norden.

Vi kan naturligvis kun hilse med glæde, at regeringen påtænker at afskaffe restaurantafgiften på stærke drikke etapevis — med helt bortfald til 1. april 1971.

Denne afgift har været stærkt generende for hele erhvervet, idet den jo også beregnes af de afgifter, der i forvejen ligger i indkøbspriserne, og når så momsen lægges ovenpå det hele med 12½ pct., kan det jo ikke undre, at priserne på øl, vin og spiritus på restauranterne bliver urimeligt høje og de udskænkede mål mikroskopiske.

Da momsen blev indført, ramte det vort erhverv yderst hårdt. Befolkningen har et vist antal kroner til restaurantbesøg, og når dette beløb bliver beskåret med momsen, er resultatet blevet det uundgåelige, at vore virksomheder, når stigende lønudgifter og

andre stigende omkostninger også tages i betragtning, med det største besvær udræder momsen, medens der kun bliver minimalt til overs til vedligeholdelse og investering og intet som overskud i virksomheden.

Det er ingen overdrivelse at slå fast, at et utal af tidligere rentable restauranter i dag befinder sig i en yderst vanskelig situation. Skulle man hjælpe vort erhverv på en virkelig rationel måde, burde restaurantafgiften helt bortfalde nu — ellers er vi alvorligt bange for, at hele landet og det efterhånden store personale (ca. 50.000), vi beskæftiger, kommer til at lide ubodelig skade.

Ingemann Pedersen. Allan Hansen. Otte M. Ottesen.

/ H. Bendixen.

Til det af folkettinget nedsatte udvalg vedrørende ændringer i lov om almindelig omsætningsafgift.

Bilag 7.

Bemærkninger til bilag 5 og 6.

FINANSMINISTERIET

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 27. februar 1969.

Centralforeningen af Hotelværtter og Restauratører i Danmark og Danmarks Turistråd ønsker, at merværdiafgiften på udlejning af hotelværelser ophæves.

I denne anledning skal man oplyse følgende:

Under forhandlinger med finansminister Poul Møller har Centralforeningen af Hotelværtter og Restauratører i Danmark fremsat ønske om afskaffelse såvel af restaurationsafgiften på stærke drikke som af momsen på hotelværelser.

Der blev under forhandlingen givet Centralforeningen tilsagn om en nedsættelse af restaurationsafgiften fra 15 pct. til 10 pct. med senere mulighed for at overgå til 6 pct., når Centralforeningen og Tjenerforbundet er blevet enige om serveringsafgiftens indregning i priserne. Endvidere blev der givet tilsagn om restaurationsafgiftens bortfald pr. 1. april 1971.

Derimod har regeringen ikke ment at kunne imødekomme ønsket om hotelmomsens afskaffelse, dels fordi det af hensyn til konsekvenserne blev fundet uheldigt at røre ved momslovens afgiftspligtige område, dels fordi man ikke anså det forsvarligt at give afkald på provenuet — ca. 25 mill. kr. årligt.

Der findes ingen statistik over belægningen på hotellerne. Det kan imidlertid oplyses, at rejsevalutaindtægterne i de første 3 kvartaler af 1968 var 1330 mill. kr. mod 1182 mill. kr. i den samme periode i 1967. Der er altså sket en stigning på knap 13 pct. Bortset fra rejsende fra de andre nordiske lande og Tyskland (væsentligst 1-dags turister) er antallet af indrejste udlændinge i de 3 første kvartaler af året steget med knap 9 pct. fra 1967 til 1968.

De oplysninger om afgiftsforholdene i en

række lande, som Centralforeningen anfører i henvendelsen, er i det store og hele korrekte. Der er dog 4 pct. moms på hotelværelser i Holland.

For så vidt angår Centralforeningens bemærkning om, at der burde være en afgift på turistrejser til udlandet, bemærkes, at en væsentlig bestanddel af en sådan afgift måtte være en afgift på rejsevaluta, idet man kun herigennem vil kunne få afgift af individuelle turistrejser.

En afgift på rejsevaluta har vi haft i en kort periode her i landet. Den blev gennemført ved lov nr. 439 af 19. november 1950 og blev allerede ophævet igen 11 måneder senere. Afgiften, der udgjorde 20 pct., blev erlagt i forbindelse med de autoriserede valutahandlers udlevering af fremmed valuta.

Begrundelsen for ophævelsen var bl. a., at loven ikke var i overensstemmelse med Danmarks forpligtelser efter den internationale valutafonds statutter. Ved lovens administration havde det endvidere vist sig, at rejseformålene var så mangeartede, at en beskatning i talrige tilfælde måtte føles uønskelig, samt at rejsevaluta i et ikke ubetydeligt omfang blev købt udenom de autoriserede valutahandlere.

Centralforeningen foreslår subsidiært, at hotelmomsen nedsættes til halvdelen, således at fuld fradragsret for indgående moms på 12½ pct. bevares.

Hertil kan oplyses, at Centralforeningen allerede under forhandlingerne med finansminister Poul Møller har givet udtryk for, at den ville foretrække en reduktion af afgiften på hotelværelser fremfor en afskaffelse, netop for at fradragsretten kunne bevares. Centralforeningen ønskede afgiften reduce-

ret til $\frac{2}{5}$ af den gældende afgiftssats, hvilket for hotelbranchen som helhed formentlig skulle modsvare den indgående afgift.

Mest subsidiært foreslår Centralforeningen en ordning, hvorefter udenlandske turister — herunder også skandinaver — fritages for afgift. Foreningen henviser til de ordninger for visse udenlandske turister, som gjaldt i somrene 1967 og 1968.

Hertil bemærkes, at de nævnte ordninger

kun omfattede turister, som havde bestilt hotelophold gennem turistbureauerne. Såvel Centralforeningen som Turistrådet har imidlertid under forhandlinger i ministeriet taget afstand fra ordninger, som diskriminerer imod individuelle turister.

En ordning, der skulle fritage udenlandske turister i almindelighed, ville være umulig at administrere.

Bilag 3.

KALK- OG TEGLVÆRKSFORENINGEN AF 1893

Den 29. januar 1969.

Ved gennemgang af det forslag, som finansministeren fremsatte den 11. december 1968 til lov om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift, samt af finansministerens forelæggelsestale har vi konstateret, at spørgsmålet om valgfrihed mellem betalingsmetoden og faktureringsmetoden ved opgørelsen af den afgiftspligtige omsætning ikke er taget med i lovforslaget, men at det vil blive nærmere undersøgt, på hvilke områder der foreligger et reelt behov for at kunne anvende betalingsmetoden, hvorefter det vil blive overvejet, hvorvidt der på længere sigt bør stilles forslag om ændring af opgørelsesreglerne.

Som hørende til de brancheområder, der må afsætte produkterne gennem meget langfristede kreditter, var det os en skuffelse, at de ønsker om en valgfrihed imellem betalingsmetoden og faktureringsmetoden, som bl. a. Industriraadet tidligere har udtrykt overfor finansministeriet, ikke er blevet tilgodeset i det nu foreliggende lovforslag, men udskudt til yderligere overvejelser.

Langt den overvejende del af produktionen indenfor de brancher, som vor forening omfatter, afsættes til byggeriet og er kendetegnet af kreditydelser af en gennemsnitlig

varighed på 6 måneder, idet langfristede kreditter på 9-12 måneder ikke er ualmindelige.

Den gældende indbetalingsfrist på 1 måned og 20 dage efter et kvartal giver os en samlet kredittid på ca. 3 måneder for betaling af merværdiafgiften, og der bliver derefter ca. 3 måneders merværdiafgift, som branchen skal finansiere.

Denne afgift er af særlig betydning i vore brancher, hvor forholdet er det, at over halvdelen af salgsprisen udgør lønudgifter, forbrug af egne råvarer og andre poster, som i modsætning til f. eks. indkøbte råvarer ikke indeholder andele, der kan fradrages i vore merværdiopgørelser.

På baggrund af den meget store værditilvækst og de usædvanlig lange kreditter vil det betyde væsentlige rentebesparelser og lette kapitalsituationen, om vi får mulighed for at gå over til betalingsmetoden ved opgørelsen af merværdiafgiften, og vi anmoder om folketingsudvalgets medvirken hertil.

Indtil denne valgmulighed foreligger, vil vore udgifts- og likviditetsproblemer som følge af merværdiafgiften også kunne lettes, hvis den nugældende betalingsfrist på en måned og 20 dage bliver forlænget.

Ærbødigst

Kalk- og Teglværksforeningen af 1893

H. Rasmussen.

Til det af folketingets nedsatte udvalg til behandling af lovforslag om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift.

Bilag 9.

Bemærkninger til bilag 8.

FINANSMINISTERIET

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 6. februar 1969.

Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 udtrykker skuffelse over, at det fra flere sider fremsatte ønske om valgfrihed mellem betalingsmetoden og faktureringsmetoden ved opgørelse af omsætningen ikke er blevet tilgodeset i lovforslaget, men udskudt til yderligere overvejelser.

Foreningen anfører, at branchens kreditrydelse gennemsnitlig er 6 måneder, og at

langfristede kreditter på 9-12 måneder ikke er ualmindelige.

Foreningen giver sluttelig udtryk for, at branchens likviditetsproblemer foreløbig vil kunne lettes, hvis den gældende frist for indbetaling af afgift på 1 måned og 20 dage bliver forlænget.

Man skal hertil bemærke, at man ikke kan anbefale, at betalingsfristen forlænges.

Bilag 10.

DANSK POTTEMAGERMESTERFORENING
AF 1894

Den 27. januar 1969.

Ved gennemgang af det forslag, som finansministeren fremsatte den 11. december 1968 til lov om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift, samt af finansministerens forelæggelsestale har vi konstateret, at spørgsmålet om valgfrihed mellem betalingsmetoden og faktureringsmetoden ved opgørelsen af den afgiftspligtige omsætning ikke er taget med i lovforslaget, men at det vil blive nærmere undersøgt, på hvilke områder der foreligger et reelt behov for at kunne anvende betalingsmetoden, hvorefter det vil blive overvejet, hvorvidt der på længere sigt bør stilles forslag om ændring af opgørelsesreglerne.

Indenfor vor branche sker der i fabriktionsleddet en betydelig værditilvækst, idet arbejdsløn, egne råvarer og andre poster, for hvilke der ikke kan ske fradrag i mer-

værdiopgørelserne, udgør over halvdelen af salgsprisen, således at den nettomerværdiafgift, som vi skal udrede, er høj i forhold til vor omsætning.

Da en stor del af salget, bl. a. urtepotter til gartnerierne, sker gennem meget langfristede kreditter, medfører faktureringsmetoden og den nugældende korte indbetalingsfrist på 1 måned og 20 dage høje renteudgifter og anstrengt likviditet for virksomhederne, og vi anmoder derfor om, at folketingsudvalget vil medvirke til at give os mulighed for at vælge betalingsmetoden ved opgørelsen af den afgiftspligtige omsætning.

Indtil dette sker, vil vore udgifts- og likviditetsvanskeligheder også kunne lettes gennem en forlængelse af den nugældende indbetalingsfrist for merværdiafgiften.

Ærbødigst

Dansk Pottemagermesterforening af 1894

Ib Hjort-Hansen.

Til det af folketinget nedsatte udvalg til behandling af lovforslag om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift.

Bilag 11.**Bemærkninger til bilag 10.**

FINANSMINISTERIET

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 6. februar 1969.

Dansk Pottemagermesterforening af 1894 giver udtryk for ønsket om, at den besluttede undersøgelse af behovet for valgfrihed mellem betalingsmetoden og faktureringsmetoden må resultere i, at der gives branchen mulighed for at vælge betalingsmetoden.

Det fremhæves, at der indenfor branchen sker en betydelig værditilvækst i fabrika-

tionsleddet, og at en stor del af salget, bl. a. urtepotter til gartnerier, sker gennem meget langfristede kreditter.

Det hedder endvidere i henvendelsen, at indtil valgfrihed foreligger, vil branchens vanskeligheder kunne lettes gennem en forlængelse af indbetalingsfristen for afgiften.

Hertil bemærkes, at man ikke kan anbefale forlængelse af betalingsfristen.

Bilag 12.

BUTIKSHANDELENS FÆLLESRAAD

København, den 30. januar 1969.

Bemærkninger vedrørende afgiftslovens krav til fakturaudskrivning.

I betænkningen af 11. marts 1968 fra det folketingsudvalg, der var beskæftiget med forslag til lov om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift, opfordrede man regeringen til at tage spørgsmålet om kravene til udformning af fakturaer op til nærmere overvejelse under rimelig hensyntagen til erhvervsgruppernes interesser.

Butikshandelen påskønnede dette initiativ, der nu er resulteret i, at finansministeren i lovforslaget af 11. december 1968 foreslår valgfrihed mellem forskellige faktureringsmetoder. Vi er også indforstået med, at man tilgodeser andre erhvervsgruppers interesser ved en tilføjelse om, at „leverandøren skal angive afgiftsbeløbets størrelse i fakturaen, såfremt modtageren er en registreret virksomhed, der anmoder herom“.

Til belysning af, hvilke arbejdsbesparelser indkalkulering af momsen i den enkelte fakturapost betyder for de efterfølgende led, der jo skal bruge varens momsede indkøbspris som grundlag til kalkulation af videresalgspriser, vedlægges to eksempler på meget simple fakturaer (I og II) opbygget efter to systemer.

I tilfælde I fakturering *ekskl.* moms i de enkelte varelinjer, og momsen optræder her under ét på foden af fakturaen. Samtlige de omregninger og beregninger, som er indrammet med rødt på denne faktura, er *ganske overflødige*.

Dette illustreres i den tilsvarende faktura — eksempel II — hvor momsen fra leverandøren er inkluderet i de enkelte varelinjer, og det totale momsbeløb ikke er udregnet. Momsandelen ud af fakturabeløbet er i overensstemmelse med det nu foreliggende lovforslag angivet som værende $\frac{1}{9}$ af det samlede beløb for den afgiftspligtige leverance.

For den enkelte erhvervsdrivende sker der herefter det, at han ved kvartalets slut-

ning beregner både indgående og udgående moms ved at tage $\frac{1}{9}$ af de *sammenlignede beløb* i fuld overensstemmelse med, hvad tolddepartementet godkender.

Den handlende, som modtager faktura som I, skal — jfr. de røde rammer — foretage to beregninger for at finde frem til den enkelte vares salgspris. Modtager han faktura II, hvor den enkelte vareenhed maskinelt og centralt er udregnet af leverandøren til en pris inkl. moms, skal han alene foretage sin normale kalkulationsberegning.

Til understregning af de rationaliseringsmuligheder, som her foreligger, kan anføres, at en typisk købmandsforretning månedlig modtager omkring 250 fakturaer med et gennemsnit på 10 varelinjer. Hvis disse er udformet som faktura I, skal den enkelte købmand hver måned manuelt foretage *2.500 beregninger* for at få momsen inkluderet i varepriserne, inden han kan kalkulere sine udsalgspriser. Det betyder alene for de ca. 12.000 købmandsforretninger omkring *30 millioner overflødige beregninger pr. måned*. Det må her indskydes, at denne omregningsproces naturligvis er blevet mere byrdefuld, efter at procenten er ændret fra 10 til $12\frac{1}{2}$.

Skulle der ske det, at satsen på et senere tidspunkt skiftes ud med en endnu mere „skæv“ procentsats, vil behovet for en central og maskinel indregning af momsen i den enkelte fakturapris blive endnu mere påkrævet og byde på *endnu større arbejdsbesparelser*.

Argumentet om, at imødekommenhed overfor butikshandelen — der modtager langt de fleste fakturaer, og som har langt det mindste administrationsapparat — kan befrygtes at låse afgiftssatserne fast på bestemte intervaller, har derfor heller ingen bærekraft. Enhver skæv procentsats kan maskinelt indkalkuleres i fakturaprisen og

derefter følges op af et tal med decimaler, som på fakturaens fod angiver momsens andel af det samlede beløb. Men „uharmoniske“ procentsatser vil selvsagt være særlig byrdefulde for erhvervslivet og bør under alle omstændigheder undgås.

Efter de erfaringer, butikshandelen hidtil har indhøstet, vil det praktiske resultat af en valgfrihed blive, at flertallet af dagligvareleverandører af tekniske grunde vil opføre med at gennemføre en i kontrolmæssig henseende nytteløs opsplitning af hver enkelt fakturas totalbeløb for i stedet at foretage indregning af momsbeløbet i den enkelte varepost.

En generel simplificering af kravene vil i tilfælde, hvor EDB-teknik benyttes, medføre en *langt mindre datamængde*. Mange virksomheder har indtil nu gerne villet, men ikke kunnet efterkomme butikshandelens ønske om rationel fakturering, simpelt hen fordi en hel del EDB-faktureringssystemer ikke „havde plads“ i deres programmer, så længe som toldmyndighederne forlangte fakturaerne udformet efter de krav om 3-delning, som har været gældende. De problemer vil kunne løses, såfremt form-kravene ændres til blot en angivelse „Heraf merværdiafgift $\frac{1}{9}$ “.

Der vil i det hele taget blive tale om en langt nemmere forretningsgang igennem omsætningsleddene — det gælder ikke mindst, hvor der er tale om direkte fakturering ved det store antal salgsvogne, der bringer dybfrostvarer, brød, ferskvare, flaskevarer og meget andet ud til butikshandelen. Her henvises til en typisk argumentation for simplificering af faktureringskravene fremført af Sammenslutningen af Biscuitgrossister af 1958, der vedlægges i genpart.

Som et nyt moment i vurderingen af bu-

tikshandelens ønske om en *frivillig* (valgfri) ordning påpeges, at de senest gennemførte eller under behandling værende omlægninger af punktskatterne vil betyde, at en fakturering af priser inkl. moms ikke længere vil frembyde særlige problemer med hensyn til disse varegrupper. Der er altså også her forenklingsmuligheder i det omfang, som der kan træffes frivillige aftaler om et nyt og rationelt faktureringsystem.

Det skal endelig påpeges, at de kalkulationsproblemer, som er opstået i forbindelse med merværdiafgiftens indførelse — de mange unødige omregninger i butikkerne med fejlkilder og usikkerhed — *ikke lader sig løse i praksis* blot ved én gang for alle at sammenregne avanceprocent og afgiftsprocent til et fælles procenttillæg.

Denne løsning skulle forudsætte en generel omlægning af hele avancestrukturen med deraf følgende „skæve og brudte procentsatser“ for hver enkelt vare og naturligvis ændringer i avancegrundlaget ved hver ændring af afgiftssatsen. Under de øjeblikkelige forhold vil der opstå kontroverser i forhold til avcestoploven, og i det hele taget vil alle muligheder for fejlkilder fremdeles bestå.

Man kan ikke på forhånd vide, hvor stor en del af butikshandelens leverandører der under valgfrihed vil overgå til fakturering inkl. moms og den simplificerede fakturaafslutning.

I praksis vil det nye system betyde, at hver gang en fabrik med 500 detailkunder skifter til det rationelle system, skal denne fabrik foretage én indkalkulering af moms i vareprisen til afløsning af den individuelle beregning hos hver af de 500 kunder.

60.000 maskinelle beregninger hos leverandøren vil pr. måned afløse 30 millioner individuelle omregninger.

Underbilag 1 til bilag 12.

I

KØBMANDSVARER A/S

Købmand Ole Olsen,
Nyvej 14,
Nykøbing

Ordre nr.	Repr. nr.	Kunde nr.	Dato	Fak./Krd. nr.	Sendt pr.	FAKTURA	
40820	18	157200	15/4 1968	53567			
Varenavn			Vare nr.	Antal	à pris ekskl. moms		Beløb
Pama Rismel			1	10	0,96		9,60
Solgryn 1/2 kg			2	10	1,04		10,40
— 1/1 -			3	5	1,84		9,20
Oxford Kiks			4	48	0,88		42,24
Sirup			5	24	1,20		28,80
Taffel Chips			6	15	0,72		10,80
Fersken, Libby			7	24	2,48		59,52
Toiletpapir			8	60	0,56		33,60
			<i>Overflødig</i>				
			¥				Λ
			Varebeløb	Moms	Reg. nr	Fragt	Faktura total
			204,16	25,52			229,68

Evtl. reklamationer må ske inden 8 dage fra varens modtagelse. Bemærk venligst at priserne er netto.

Betaling: 30 dage fra fakturadato.

Kalkulation:

Overflødig

ad 1. indkøbspris	0,96	+	avance 15 ⁰ / ₀	=	1,10	+	moms 12 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	=	1,24
- 2.	—		1,04	+	—		12 ¹ / ₂ -	=	1,33
- 3.	—		1,84	+	—		12 ¹ / ₂ -	=	2,36
- 4.	—		0,88	+	—		12 ¹ / ₂ -	=	1,19
- 5.	—		1,20	+	—		12 ¹ / ₂ -	=	1,62
- 6.	—		0,72	+	—		12 ¹ / ₂ -	=	0,96
- 7.	—		2,48	+	—		12 ¹ / ₂ -	=	3,35
- 8.	—		0,56	+	—		12 ¹ / ₁ -	=	0,71

Underbilag 2 til bilag 12.

II

KØBMANDSVARER A/S

Købmand Ole Olsen,
Nývej 14,
Nykøbing

Ordrenr.	Repr. nr.	Kunde nr.	Dato	Fak./Krd. nr.	Sendt pr.
40820	18	157200	15/4 1968	53567	

FAKTURA

Varenavn	Vare nr.	Antal	à pris		Beløb	
				inkl. moms		
Pama Rismel	1	10		1,08	10,80	
Solgryn 1/2 kg	2	10		1,17	11,70	
— 1/1 -	3	5		2,07	10,35	
Oxford Kiks	4	48		0,99	47,52	
Sirup	5	24		1,35	32,40	
Taffel Chips	6	15		0,81	12,15	
Fersken, Libby	7	24		2,79	66,96	
Toiletpapir	8	60		0,63	37,80	
▼			▲			
		Varebeløb	Moms 0/0	Reg. nr.	Fragt	Faktura total
		÷	÷	430,15		229,68

Evtl. reklamationer må ske inden 8 dage fra varens modtagelse. Bemærk venligst at priserne er netto.

Betaling: 30 dage fra fakturadato.

Af fakturabeløbet udgør afgiften 1/0.

Kalkulation:

ad 1. indkøbspris	1,08	+	avance 15 ⁰ /0	=	1,24
- 2. —	1,17	+	— 14 -	=	1,33
- 3. —	2,07	+	— 14 -	=	2,36
- 4. —	0,99	+	— 20 -	=	1,19
- 5. —	1,35	+	— 20 -	=	1,62
- 6. —	0,81	+	— 18 -	=	0,96
- 7. —	2,79	+	— 20 -	=	3,35
- 8. —	0,63	+	— 12 ¹ /2 -	=	0,71

Underbilag 3 til bilag 12.

SAMMENSLUTNINGEN AF BISCUIT-
GROSSISTER AF 1958

Fagbladet „Biscuitten“s redaktion, den 4. december 1967.

Tak for de tilsendte moms-indlæg, som vi hæfter ind i det nummer af „Biscuitten“, der udkommer om en uge.

Vort momsproblem er ikke at fakturere med styk-priser inkl. moms. Vore udgangs-priser ligger temmelig fast, så det er bare én gang for alle at beregne en ny prislister. Vanskeligheden ligger i at opfylde lovens krav om, at moms skal beregnes på hver enkelt faktura.

Når man står midt i butikken med fakturabog og kuglepen, er det ulige lettere at lægge 10 pct. til end at trække $\frac{1}{11}$ fra. Vi har kun 2 hænder og kan ikke holde og blade i en momstabel samtidig.

Hvorfor skal vi lave den beregning? Der er ikke ret mange købmænd, der bruger toldvæsenets regnskabshæfte. I min kundekreds drejer det sig om to — og det er ikke

købmænd. Langt de fleste overlader det til deres revisor at beregne moms som $\frac{1}{11}$ af periodens køb, salg og omkostninger inkl. moms.

Det ville være ulige lettere, om vi kunne påtrykke fakturaerne: „Totalbeløbet er inkl. moms, som udgør $\frac{1}{11}$ “ — altså samme fremgangsmåde, som er godkendt for fragt-mænd.

Provenuet vil blive det samme, og vi vil blive sparet for et stort og fuldstændig overflødig arbejde.

Vi er kun få og har ikke kunnet trænge igennem med det, men måske kan D.S.K. få denne ændring gennemført?

Hvis det lykkes for D.S.K., kan vi let opfylde købmændenes ønske om fakturering inkl. moms.

Med venlig hilsen
S. Højsted.

D.S.K.
Hellerup.

Bilag 13.**Bemærkninger til bilag 12.****FINANSMINISTERIET**

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 6. februar 1969.

Butikshandelens Fællesraad udtrykker tilfredshed med lovforslagets bestemmelse (§ 1, nr. 8), hvorefter der indføres valgfrihed mellem enten at fakturere efter de hidtil gældende regler (angivelse af afgiftspligtig værdi, afgiftsbeløb og det samlede beløb) eller at fakturere til priser indbefattet afgift,

når det af fakturaen fremgår, at afgiften udgør $\frac{1}{9}$ af fakturaens totalbeløb. Fællesraadets ønske om denne valgfrihed uddybes nærmere og belyses ved eksempler.

Henvendelsen giver ikke anledning til bemærkninger.

Bilag 14.

INDUSTRIRAADET

Den 30. januar 1969.

I anledning af det af finansministeren den 11. december 1968 fremsatte forslag til lov om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift skal Industriraadet herved tilde sig at fremføre følgende:

Indførelsen af merværdiafgift har for industrien været en væsentlig administrativ lettelse i forhold til tidligere. Kun i få tilfælde afviger afgiftssystemet fra de enkle grundprincipper, hvorpå det bygger. Industriens generelle ønske er derfor at få fjernet disse afvigelser samt at undgå ændringer i loven, der medfører nye afvigelser, eller som på anden måde forøger de administrative problemer.

Industriraadet anerkender, at lovforslaget på en række punkter imødekommer industriens generelle ønsker.

Valgfrihed til fakturering inklusive og eksklusive moms.

Industriraadet frygter alvorligt konsekvenserne af den foreslåede ændring af kravene til fakturaens indhold og kan ikke se, at der er nogen rimelig balance imellem de påståede fordele ved den såkaldte valgfrihed på dette område og de alvorlige konsekvenser, der vil blive en følge.

I bemærkningerne til lovforslaget er Industriraadets synspunkter helt korrekt gengivet og skal derfor ikke gentages, men følgende kan tilføjes:

De leverandørvirksomheder, der vil blive ramt hårdest, hvis „valgfriheden“ medfører, at man føler sig tvunget til at imødekomme købmændenes krav om moms-inficerede enhedspriser, er de mellemstore virksomheder, der har et vist maskinel, men ikke EDB. Langt de fleste leverandørvirksomheder er omfattet af denne kategori. Industriraadet har ved flere møder og i korrespondance gjort De Samvirkende Købmandsforeninger (DSK) opmærksom på, at det er teknisk

umuligt at imødekomme ønsket. Imidlertid har man naturligvis villet strække sig så vidt det overhovedet var teknisk muligt for at imødekomme kunderne, bl. a. ved at udsende prislister, der indeholder de enhedspriser (inkl. afgift), som købmændene efterlyser. Man har herefter kunnet henvise købmændene til, at den påståede nødvendige dobbelte regneoperation kan undgås på en af følgende tre måder:

1. Hvis købmanden anvender de udsendte prislisters oplysninger om enhedspriser inkl. afgift.
2. Hvis købmanden én gang for alle lægger de hidtidige avanceprocenter og afgiftsprocenten sammen, således at de hidtidige avanceprocenter (ekskl. afgift) på f. eks.: 10, 12, 15 og 20 erstattes af følgende avanceprocenter (inkl. afgift): 24, 26, 29 og 35.
3. Hvis købmanden anvender de „moms-tabeller“ og „moms-kalkulatorer“, der har været solgt eller uddelt til detailhandlerne.

DSK har ikke været tilfreds med disse forslag, men har afstået fra en nærmere motivering. Denne motivering findes heller ikke i bemærkningerne til lovforslaget.

Hvis den foreslåede ændring ophøjes til lov — og systemet derefter griber om sig, bl. a. fordi mange leverandører ikke ønsker at have kunderne opdelt i to kategorier, vil de gå over til altid at fakturere med moms-inficerede enhedspriser. Dermed kommer sådanne fakturaer også ind i virksomheder, der ikke videresælger indkøbte varer ubearbejdede, f. eks. i håndværks-, landbrugs- og industrivirksomheder. Ganske vist indeholder loven en bestemmelse om, at sådanne virksomheder kan kræve afgiften oplyst i fakturaen — men kun af totalbeløbet. Den enkelte håndværker eller industridrivende,

der skal anvende de indkøbte varer i sin produktion og skal kende indkøbsprisen eksklusiv afgift i sin kalkulation, må derfor selv i gang med at rense enhedspriserne for afgift. Ellers vil han senere komme til at lægge moms på momsen. Derved får vi den i betænkning nr. 202, 1958, omtalte pyramidevirkning.

Det skal bemærkes, at de gældende danske regler er i overensstemmelse med reglerne i Fællesmarkedet og Sverige, og at det netop fremsatte lovforslag i Norge indeholder samme krav til fakturaen.

Det specielle problem, der påstås at være for salgsvogn, må i givet fald kunne løses ved dispensation i henhold til § 17, stk. 6.

Endelig skal Industriraadet understrege, at oplysningen om, at et system med momsificerede enhedspriser indebærer en *politisk binding* til meget skæve moms-procenter ($14\frac{2}{7}$ og $16\frac{2}{3}$ er de *eneste* mulige i intervallet mellem $12\frac{1}{2}$ og 20) ved eventuelle fremtidige forhøjelser, ikke er imødegået.

Byttehandler.

Den foreslåede ændring (§ 1, nr. 10) imødekommer et længe næret ønske om en administrativ forenkling. Men der er endnu et udestående problem af tilsvarende karakter. Problemet opstår ved reparation (hos private) af f. eks. olietår, hvor reparatøren i stedet for at hjemtage og reparere en nedbrudt del (og lade den private fryse et par dage) straks udskifter den nedbrudte del med en ny eller renoveret del. I tilfælde af reparation af den oprindelige del er der kun afgift på den faktiske reparationsregning. Såfremt der finder udskiftning sted med en helt tilsvarende renoveret (eller ny) del, der ikke er bedre end den oprindelige del (efter renovation), skal der betales fuld afgift af den „nye“ del — momsen bliver så nemt 30-40 pct. af reparationsregningen. Hvis man tænker sig en ikke-lovlydig borger, er der mulighed for at nøjes med at tage afgift af den faktiske regning og så bagefter påstå, at den oprindelige del har været til reparation.

Industriraadet skal tillade sig at foreslå en bestemmelse om, at reparationsregninger kun påføres afgift af den faktiske regning, selv om enkelte dele er udskiftet med tilsvarende nye eller renoverede dele.

Valgfrihed mellem fakturerings- og betalingsmetode.

Industriraadet har flere gange fremført ønske om valgfrihed mellem fakturerings- og betalingsmetode. Denne form for valgfrihed vil indebære en reel valgfrihed, hvor det ikke vil være til ulempe for andre virksomheder, hvilket system en virksomhed vælger. Industriraadet forstår imidlertid, at det ikke i øjeblikket — specielt af statsfinansielle grunde — er muligt at indføre valgfrihed, men at der vil blive iværksat en undersøgelse af, på hvilke områder der foreligger et reelt behov for at kunne anvende betalingsmetoden. Industriraadet bidrager meget gerne til en sådan undersøgelse.

Forskudsbetalinger.

Så længe loven principielt bygger på faktureringsmetoden, er der tale om en afvigelse fra princippet, når det bestemmes, at forskudsbetalinger skal medregnes i den afgiftspligtige omsætning for den afgiftsperiode, i hvilken betalingen har fundet sted. Industriraadet har modtaget adskillige meddelelser om, at det i praksis er meget besværligt for virksomhedernes bogholderi at administrere. Man skal tillade sig at anmode om, at § 13, stk. 3, ophæves.

Moms-nævnet.

Ifølge § 37 er der nedsat et nævn, der har den endelige administrative afgørelse af en række spørgsmål vedrørende fortolkningen af loven. Af nævnsmedlemmerne skal to være dommere og seks repræsentere et alsidigt kendskab til administrations- og erhvervsforhold. I forretningsordenen for nævnet fastsættes, at to af de seks skal repræsentere finansministeriet, mens de sidste fire udpeges inden for forskellige erhvervsområder, heraf én inden for håndværk eller industri. Industriraadet må vende sig mod denne praksis, der specielt har udviklet sig i de senere år, at ministeren udpeger „erhvervsrepræsentanter“ uden på forhånd at have rådført sig med erhvervene og eventuelt udbedt sig en indstilling. Industriraadet skal derfor tillade sig at anmode om, at det i § 37 fastslås, at erhvervsrepræsentanterne udpeges efter indstilling fra de respektive erhvervsorganisationer.

Det skal bemærkes, at dette ønske er principielt og ikke på nogen måde giver udtryk for kritik af det nævn, som har virket i lovens første år, og hvis omfattende arbejdsbyrde og talrige resultater i høj grad

bærer præg af, at nævnet har ønsket en praktisk tilpasning af lovens bestemmelser til erhvervenes forhold.

Kommune-moms. [udeladt].

P. R. V.

Wigo Theilgaard.

/ Poul Antonsen.

Til folketingets udvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift (lovforslag nr. 118).

Bilag 15.

Bemærkninger til bilag 14.

FINANSMINISTERIET

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 12. februar 1969.

Industriraadet udtaler, at merværdiafgiften har været en væsentlig administrativ lettelse for industrien i forhold til tidligere, og det anføres, at lovforslaget på en række punkter imødekommer industriens generelle ønsker. Rådet har dog følgende bemærkninger til enkeltheder i forslaget:

1. Valgfrihed til fakturering inklusive og eksklusiv moms.

Rådet er imod, at der gennemføres valgfrihed mellem fakturering inklusive og eksklusiv afgift, og henviser til de af rådet tidligere fremførte synspunkter, der er gengivet i bemærkningerne til forslaget.

Det anføres yderligere, at en del virksomheder vil føle sig tvunget til at imødekomme købmændenes krav om at fakturere inklusive afgift, hvilket især vil være vanskeligt at gennemføre for mellemstore virksomheder, der har et vist maskinelte kontorudstyr, men ikke EDB.

Rådet mener, at detailhandlernes problem kan afhjælpes ved, at leverandøren udsender prislistes med enhedspriser indbefattet afgift, eller ved at købmanden én gang for alle udregner et fælles procenttillæg omfattende både avance og afgift, eventuelt med anvendelse af særlige momstabeller.

Rådet anfører, at den i lovforslaget indeholdte bestemmelse, hvorefter registrerede modtagere kan kræve afgiftsbeløbet særskilt angivet i fakturaen, ikke hjælper på de kalkulationsproblemer, som opstår i håndværks- og industrivirksomheder, fordi det kun er fakturaens totale afgiftsbeløb, der kan kræves oplyst. Virksomheder, der skal bruge de indkøbte varer i produktionen, må derfor selv udregne indkøbsprisen uden afgift, da der ellers kan opstå den såkaldte pyramidevirkning.

Det fremhæves, at de gældende danske regler om særskilt angivelse af afgiften er i overensstemmelse med reglerne i Fællesmarkedet og Sverige samt med det i Norge fremsatte lovforslag om merværdiafgift.

Det særlige problem for salgsvogne må efter rådets opfattelse kunne løses ved en særlig bestemmelse herom.

Endelig mener rådet, at et system med fakturering indbefattet afgift vil nødvendigvis skæve afgiftssatser ved fremtidige satsændringer.

For så vidt angår rådets udtalelse om den såkaldte pyramidevirkning skal man henviser til den besvarelse af udvalgets spørgsmål 2, som er under udarbejdelse, og for så vidt angår salgsvognene til besvarelsen af spørgsmål 1.

Hvad angår Industriraadets henvisning til faktureringsreglerne i andre lande skal man gøre opmærksom på, at der efter de svenske regler vel påhviler virksomhederne pligt til at anføre det samlede afgiftsbeløb på fakturaerne, men at der intet er til hinder for, at de enkelte vareposter på fakturaen anføres til priser indbefattet afgift.

Efter det norske lovforslag skal reglerne angående fakturaer fastsættes administrativt. Det er ikke i lovforslagets bemærkninger angivet, hvorledes disse regler tænkes udformet.

Derimod tyder foreliggende kommentarer til den tyske merværdiafgiftslov på, at man i Tyskland kræver de enkelte poster på fakturaerne anført til priser uden afgift.

Den i lovforslaget foreslåede faktureringsform forudsætter ikke efter departementets opfattelse, at afgiftssatsen kan udtrykkes som en simpel brøk af prisen indbefattet afgift. På den anden side er der heller ikke noget afgørende til hinder for, at afgifts-

satsen fastsættes som „skæv“ sats af priserne uden afgift.

2. *Byttemandler.*

Rådet ønsker bestemmelsen i lovens § 8, stk. 2, om byttemandler suppleret således, at der ved levering af reparerede (renoverede) reservedele til private alene skal svares afgift af reparationsomkostningen, men ikke af reservedelens fulde værdi. Betalingen reduceres i praksis med værdien af den beskadigede del, som leverandøren overtager.

Hertil bemærkes, at man må fraråde indførelse af en sådan særregel, der ville svare til, at der blev givet fradragsret for et ikke erlagt afgiftsbeløb.

3. *Valgfrihed mellem fakturerings- og betalingsmetode.*

Rådet gentager sit ønske om, at der bliver gennemført valgfrihed mellem fakturerings- og betalingsmetode, når de statsfinansielle forhold tillader det.

4. *Forskudsbetalinger.*

Rådet anmoder om, at bestemmelsen i lovens § 13, stk. 3, hvorefter forskudsbetalinger skal afgiftsberigtiges i den periode, hvori betalingen finder sted, må blive ophevet. Rådet henviser til, at det i praksis

har vist sig besværligt for virksomhedernes bogholderi at administrere denne regel.

Hertil bemærkes, at formålet med bestemmelsen om afgiftsberigtigelse af forudbetalinger er at hindre, at afgiftsberigtigelsen af stedfundne leverancer kan udskydes blot ved at vente med udstedelse af faktura, selv om leverancerne er betalt. Bestemmelsen i § 13, stk. 2, om, at faktura skal udstedes snarest efter leverancens afslutning, vil kunne hindre denne fremgangsmåde, når det drejer sig om enkeltstående leverancer, men ikke i tilfælde, hvor det drejer sig om løbende leverancer, f. eks. byggearbejder, for hvilke det ofte er vanskeligt at fastslå, hvornår leverancen er afsluttet. Man må derfor anse det for nødvendigt at bevare den gældende regel.

5. *Momsnævnet.*

Rådet anmoder om, at det i loven fastslås, at de medlemmer af momsnet, der skal repræsentere et alsidigt kendskab til erhvervsforhold, skal udpeges efter indstilling fra de respektive erhvervsorganisationer.

Hertil bemærkes, at erhvervsmedlemmerne i nævnet skal være sagkyndige i erhvervsforhold, men ikke skal varetage erhvervspolitiske interesser.

6. *Kommune-moms.* [udeladt].

Bilag 16.

HÅNDVÆRKSRADET

Den 28. januar 1969.

I anledning af det af finansministeren fremsatte ændringsforslag til loven om almindelig omsætningsafgift (merværdiafgift) skal rådet herved tillade sig at fremsætte følgende bemærkninger dels til ændringsforslaget, dels til den gældende lov:

Ad lovens § 3, stk. 2. [udelades]

Ad lovens § 4, stk. 2, eller § 12, stk. 1.

Efter anmodning fra bandagistorganisationerne vil rådet tillade sig at anmode om, at bandager, proteser, indlæg, brokbind, gummistrømper m. v. fritages for merværdiafgift.

Det betragtes som en urimelighed, at mennesker, som i forvejen er ramt af sygdom, ulykkestilfælde og lign., skal belastes med merværdiafgift på de bandager, proteser og lign., som de er nødt til at købe for at kunne bevare deres helbred og arbejdsevne.

Da skotøjsreparationer medfører betydeligt mindre maskinarbejde end produktionen af nye sko, har loven i dens nuværende form med beskatning af arbejdslønnen medvirket til en forvriddning af konkurrenceforholdene mellem salget af nye sko og reparationer af sko, en udvikling, som uden tvivl efterhånden vil forstærkes til skade såvel for de forbrugere, der ikke har råd til stadig at købe nye sko, som for skomagermestrene, hvis kår i forvejen er temmelig ringe.

Vi vil derfor henstille, at også reparationer af sko fritages for afgift i henhold til lovens § 4, stk. 2, eller ved en tilføjelse til lovens § 12, stk. 1.

Ad lovens §§ 4 og 5.

Der findes ikke i loven nogen tilskyndelse til, og der er ikke fastsat særlige bestemmelser om kontrol med, at de i henhold til lovens § 4, stk. 1, ikke registrerede virksom-

heder lader sig registrere, efterhånden som deres årlige omsætning forøges ud over de 5.000 kr.

For at sikre, at noget sådant sker, vil vi foreslå, at der foretages registrering af de nævnte virksomheder, selv om de i henhold til § 4, stk. 1, derefter fritages for at svare afgift, og desuden foreslår vi, at der samtidig indføres pligt for sådanne virksomheder til årligt at andrage om fortsat fritagelse.

Rådet har fra en lang række brancheorganisationer fået henvendelser vedr. dette spørgsmål; dels ønsker man beløbet nedsat fra 5.000 til f. eks. 2.000 kr., dels ønsker man en nærmere kontrol, jfr. ovenstående, med, at ikke registrerede virksomheder lader sig registrere, når deres omsætning stiger ud over de 2.000 eller 5.000 kr. Fritagelse for registrering på grundlag af det i paragraffen nævnte har givet øgede muligheder for „fusk“, da de af „fuskerne“ udførte arbejder nu ikke behøver at blive belastet med den foreskrevne merværdiafgift.

Ad lovens § 13.

Den i denne paragraf indførte bestemmelse om tvungen anvendelse af leveranceprincippet vil vi tillade os at anmode om må blive ændret således, at der bliver valgfrihed mellem anvendelsen af leveranceprincippet og betalingsprincippet ved afregningen af merværdiafgiften.

For de fags vedkommende, som leverer på lang kredit, har fastholdelsen af leveranceprincippet alene medført store administrative og ikke mindst likviditetsmæssige vanskeligheder.

Bl. a. for byggehåndværket, hvor leverancerne meget ofte sker med temmelig lange kreditter, ofte over flere år, er der opstået likviditetsvanskeligheder, fordi virksomhederne selv sagt i mange tilfælde ikke er i stand til at stå i forskud med hensyn til

betalingen af afgifter, som ofte udgør ret store beløb. Dette vil efterhånden kunne medføre, at kun meget kapitalstærke virksomheder vil være i stand til at påtage sig større byggerier, og dermed ville der utvivlsomt også kunne ske en indskrænkning i mulighederne for at få udført det byggeri, som er planlagt eller senere bliver planlagt.

For andre fags vedkommende er det ikke altid muligt straks ved leveringen at fastslå leverancens pris, således at der også for disse fag kan opstå vanskeligheder ved opgørelsen af de skyldige afgifter.

Det ville være hensigtsmæssigt, om der blev givet lovhjemmel for, at afgiften af poster som lys, kraft, varme og telefon, der mange gange er skønsmæssigt opgivet, kunne beregnes én gang årligt i forbindelse med regnskabsafslutningen.

Ad lovens § 16, stk. 3.

Bestemmelsen om, at personbefordring og hotelophold (bl. a. for montører) falder uden for de ydelser, for hvilke der kan foretages fradrag for betalte afgifter, har uheldige konsekvenser for en lang række håndværksvirksomheder.

For mange håndværksvirksomheders vedkommende udgør nemlig personbefordring, anskaffelse og drift af personmotorkøretøjer en betydelig del af deres nødvendige driftsudgifter, og bestemmelsen om, at der heller ikke for hotelophold for montører og lign.

kan foretages fradrag for betalte afgifter, betyder i hvert fald en fordyrelse af byggeriet.

Ad ændringsforslaget til lovens § 17, stk. 1, 3.-5. punktum.

Rådet ville helst have bevaret lovens tekst, idet vi er klar over, at selv om levedørene iflg. ændringsforslaget efter anmodning skal angive afgiftsbeløbets størrelse i fakturaen, såfremt modtageren er en registreret virksomhed, vil dette kun give forøget ulejlighed og tidsspilde for de mestre, som ønsker afgiftsbeløbets størrelse opgivet, og det vil i realiteten sige så godt som alle mestre.

Ad ændringsforslaget til lovens § 29 (nyt stk. 12).

Det nye stk. 12 ønsker vi gerne ændret til følgende:

„Toldvæsenet kan på nærmere fastsatte vilkår tillade afgiftsfri indførsel af varer, der indføres midlertidigt til bearbejdning eller produktion for udenlandsk regning.“

Rådet har fået flere henvendelser fra danske karrosserifabrikker, som for udenlandsk regning har påbygget karrosserier på udenlandske chassis, som derefter er blevet genudført med det påbyggede karrosseri.

Rådet ønsker gerne foretræde for udvalget med henblik på en nærmere uddybning af det i skrivelsen anførte.

P. R. V.

M. J. Rosenberg.

Til folketingsudvalget vedrørende almindelig omsætningsafgift (merværdiafgift).

Bilag 17.

Bemærkninger til bilag 16.

FINANSMINISTERIET

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 12. februar 1969.

Håndværksrådet fremsætter en række bemærkninger dels til loven, dels til lovforslaget:

1. *Ad lovens § 3, stk. 2.* [udelades]

2. *Ad § 4, stk. 2, eller § 12, stk. 1.*

Ud fra sociale betragtninger anmoder rådet om, at bandager, proteser, indlæg, brokbind, gummistrømper m. v. fritages for afgift. Endvidere henstilles, at reparationer af sko fritages for afgift, idet rådet mener, at afgiften bevirker en forvridding af konkurrenceforholdet mellem salget af nye sko og reparationer af sko.

Hertil bemærkes, at man ikke kan gå ind for at fritage visse varer for afgift. Før mærværdiafgiftslovens vedtagelse blev det af den overvejende del af erhvervslivets organisation påpeget, at afgiften ikke kunne fungere tilfredsstillende, medmindre den omfattede alle varer. I øvrigt bemærkes, at bandager m. v. overvejende betales af sygekasserne eller det offentlige.

For så vidt angår skotøjsreparationer bemærkes, at afgiften påhviler nye sko og skotøjsreparationer med den samme procent, således at der ikke er nogen forvridding af konkurrenceforholdene.

3. *Ad §§ 4 og 5.*

Rådet foreslår, at reglen om afgiftsfritagelse for virksomheder med under 5.000 kr. i årlig omsætning ændres, således at de ikke uden videre er fritaget, men kun efter særlig tilladelse, som meddeles for et år ad gangen. Endvidere ønsker rådet 5.000 kr.s grænsen nedsat til f. eks. 2.000 kr.

Hertil bemærkes, at lovens bestemmelse om registrerings- og afgiftsfritagelse for virksomheder med en årlig omsætning på under

5.000 kr. indebærer en væsentlig administrativ fordel, idet ganske små virksomheder holdes uden for afgiftssystemet. Grænsen for virksomheder, der holdes uden for systemet, er sat så lavt, at afgiftsfritagelsen næppe kan antages at få væsentlig indflydelse på konkurrenceforholdene.

Det tilføjes, at en gennemførelse af rådets ønske om årlige tilladelser til registreringsfritagelse ville medføre en forøgelse af toldvæsenets arbejde, som ikke ville stå i rimeligt forhold til de derved opnåede kontrolmæssige fordele.

4. *Ad § 13.*

Rådet anmoder om, at der indføres valgfrihed mellem anvendelsen af leveranceprincippet og betalingsprincippet.

Endvidere anser rådet en lovbestemmelse for hensigtsmæssig, hvorefter afgiften af lys, kraft, varme og telefon, der ofte må opgøres skønsmæssigt, kan beregnes én gang årligt i forbindelse med regnskabsafslutningen.

For så vidt angår sidstnævnte ønske bemærkes, at der er fastsat bestemmelser om delvis fradragsret for indgående afgift i finansministeriets bekendtgørelse nr. 264 af 9. juni 1967. En eventuel imødekommelse af rådets ønske vil ikke kræve lovændring. Spørgsmålet om en ændring af bekendtgørelsen i overensstemmelse med rådets ønske vil blive nærmere overvejet i finansministeriet.

5. *Ad § 16, stk. 3.*

Rådet ønsker afskaffelse af bestemmelsen om, at afgift vedrørende personbefordring og hotelophold ikke kan fradrages som indgående afgift. Det anføres, at bestemmelsen virker fordyrende.

Hertil bemærkes, at nægtelsen af fradrags-

ret for personbefordring er begrundet i kontrolmæssige vanskeligheder ved afgrænsning af privat kørsel fra forretningskørsel samt i ønsket om at undgå forskelsbehandling af personer, der anvender eget motorkøretøj, og personer, der får stillet køretøj til rådighed af firmaet. Tilsvarende forhold gør sig gældende med hensyn til udgiften til hotelophold. Fradragsret ville betyde, at stillingen blev forskellig alt efter, om et firmas personale rejser efter regning eller med faste dagpenge.

Man kan ikke anbefale, at ønsket om ændring af § 16 imødekommes.

*6. Ad ændringsforslaget til § 17,
stk. 1, 3.-5. punktum.*

Rådet anfører, at man helst ville have bevaret lovens tekst (d.v.s. fakturering eksklusive moms), idet så godt som alle håndværksmestre ønsker afgiftsbeløbets størrelse angivet i fakturaen.

*7. Ad ændringsforslaget til § 29
(nyt stk. 12).*

Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for afgiftsfri indførsel af varer, der indføres midlertidigt til bearbejdning for udenlandsk regning.

Rådet oplyser, at det har fået flere henvendelser fra danske karrosserifabriker, som for udenlandsk regning bygger karrosserier på udenlandske chassiser, som derefter genudføres. Rådet ønsker bestemmelsen udvidet, således at afgiftsfri indførsel også kan indrømmes i sådanne tilfælde.

Hertil bemærkes, at man er enig i, at afgiftsfri indførsel også skal kunne indrømmes i tilfælde som de nævnte. Dette vil kunne ske inden for rammerne af lovforslagets tilføjelse til § 29. Ligesom ved fortolkning af en tilsvarende bestemmelse i toldloven må udtrykket „bearbejdning“ forstås så vidt, at det omfatter påbygning af karrosserier på et indført chassis.

Bilag 18.**FÆLLESUDVALGET****FORENEDE DANSKE MOTOREJERE,
KONGELIG DANSK AUTOMOBIL KLUB**

Den 4. februar 1969.

I forbindelse med behandlingen af det i folketinget fremsatte forslag til lov om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift anmoder FDM og KDAK om, at der ved ændring af lovens § 16 skabes hjemmel for, at erhvervsvirksomheder, der anskaffer kombinerede person- og varemotorkøretøjer, indrømmes delvis fradragret for merværdiafgiften.

I henhold til lovens § 16, stk. 3f, kan afgiften af indkøb, som vedrører personbefordring, herunder anskaffelse og drift af personmotorkøretøjer, ikke medregnes til den indgående afgift. I henhold til § 16, stk. 2, kan finansministeren fastsætte regler, hvorefter der til den indgående afgift kan medregnes nærmere fastsatte andele af afgiften på indkøb m. v., som ikke udelukkende vedrører omsætningen af varer og afgiftspligtige ydelser.

Med hjemmel i denne bestemmelse har finansministeriet i en bekendtgørelse af 9. juni 1967 fastslået, at afgift, der vedrører anskaffelse og drift af kombinerede person- og varemotorkøretøjer, ikke kan medregnes til en registreret virksomheds indgående afgift, uanset om disse køretøjer helt eller delvist anvendes til varetransport. I nævnte bekendtgørelse fastsættes, at afgift af f. eks. telefon, elektricitet og brændsel, som ikke udelukkende anvendes til virksomhedens brug, men tillige til indehaverens private brug, kan medregnes til virksomhedens indgående afgift med den andel, som skønsmæssigt vedrører virksomheden.

Det er FDMs og KDAKs opfattelse, at den trufne bestemmelse vedrørende afgiften af person- og varemotorkøretøjer medfører en urimelig forskelsbehandling af registrerede erhvervsvirksomheders adgang til fra-

dragsret for merværdiafgiften, og at dette ikke har været tilsigtet ved lovens gennemførelse.

Vi er opmærksomme på, at biler på såkaldte „papegøjeplader“ i et vist omfang indkøbes og benyttes af privatpersoner til rent privat kørsel på grund af den lempede afgift. Det er ganske klart, at der i disse tilfælde ikke kan være tale om fradrag af indgående afgift, hvilket også følger direkte af lovens bestemmelser om personbefordring. De pågældende købere vil normalt ikke kunne moms-registreres, således at der rent teknisk ej heller er mulighed for i disse tilfælde at rejse spørgsmål om fradragret for merværdiafgiften.

Det er imidlertid en kendsgerning, at en stor kreds af registrerede erhvervsvirksomheder i henhold til reglerne i loven om omsætningsafgift af motorkøretøjer indkøber og benytter kombinerede person- og varemotorkøretøjer til ren eller i hvert fald ganske overvejende erhvervsmæssig transport, som efter de nævnte regler ikke lovligt kan foretages med varevogne på gule nummerplader, der er helt fritaget for afgift. Dette gælder f. eks. servicevogne, anvendt af radio- og TV-firmaer, kontormaskinefirmaer, værksteder og en række mindre håndværksvirksomheder. I det omfang, disse firmaer udfører service- og monteringsarbejde hos kunder, kan normalt kun kombinerede person- og varemotorkøretøjer anvendes hertil, uanset at køretøjet benyttes udelukkende erhvervsmæssigt.

FDM og KDAK anmoder derfor om, at der med hensyn til fradragret for registrerede virksomheders benyttelse af sådanne køretøjer skabes ligestilling med hensyn til afgift af varer og ydelser som telefon, elek-

tricitet og brændsel. En sådan ordning kan gennemføres ved at lade ligningsmyndighedernes afgørelse danne grundlag for det anpartsvisse fradrag eller ved en bestemmelse om, at en forud fastsat andel, f. eks. halvdelen af den indgående afgift, uden videre kan medregnes til virksomhedens indgående afgift.

Det bemærkes afsluttende, at spørgsmålet har været behandlet i moms-nævnet, som imidlertid på grundlag af den gældende lovtæst ikke fandt hjemmel til at imødekomme FDMs og KDAKs anmodning om delvis fradragret for indgående afgift.

På Fællesudvalgets vegne

V. Lærkes.

K. I. M. A. Timmermann.

Til det af folketinget nedsatte udvalg vedrørende merværdiafgiftsloven.

Bilag 19.

FINANSMINISTERIET

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 19. februar 1969.

Bemærkninger til bilag 18.

Fællesudvalget for FDM og KDAK anmoder om, at reglerne om fradragsret for indgående afgift ændres således, at registrerede virksomheder kan fradrage afgiften vedrørende anskaffelse og drift af kombinerede person- og varemotorkøretøjer (køretøjer med „papegøjeplader“) i det omfang, køretøjerne anvendes i virksomheden.

Fællesudvalget finder det urimeligt, at registrerede virksomheder, der anvender varevognene til såvel varetransport som til personkørsel, ikke har fradragsret for disse køretøjer. Fællesudvalget henviser til, at afgiften af andre indkøb, som ikke udelukkende anvendes til virksomhedens brug, men tillige til indehaverens private brug, kan medregnes til virksomhedens indgående afgift med den andel, som vedrører virksomheden. Fællesudvalget foreslår, at man for køretøjer med papegøjeplader lader ligningsmyndighedernes skøn over omfanget af den erhvervsmæssige kørsel danne grundlag for beregningen af den fradragsberettigede andel af omkostningerne, eller at det tillades, at en forud fastsat andel f. eks. halvdelen af afgiften kan medregnes til den indgående afgift.

Hertil bemærkes:

I merværdiafgiftslovens § 16, stk. 3, punkt f, er bestemt, at afgiften af indkøb m. v., som vedrører personbefordring, herunder anskaffelse og drift af personkøretøjer,

ikke kan medregnes til den indgående afgift. Da køretøjer med papegøjeplader anses som personkøretøjer, fordi de lovligt kan anvendes til personbefordring, er der ingen fradragsret for sådanne køretøjer.

Fællesudvalgets forslag om at tillade delvis fradragsret for biler med papegøjeplader, i samme omfang som udgifterne kan fradrages ved skatteopgørelsen, ville stride imod bestemmelsen i § 16, stk. 3, hvorefter der ikke er fradragsret for afgift vedrørende personbefordring. Efter skattevæsenets regler kan virksomhedens udgift til personbefordring nemlig også fratrækkes.

Såfremt der skulle tillades fradragsret for den del af afgiften, som vedrører varetransport, måtte der således føres et særskilt regnskab over køretøjets anvendelse til henholdsvis varetransport og anden kørsel.

En sådan sondring mellem varetransport og personbefordring ville imidlertid give anledning til betydelige vanskeligheder, og det vil være udelukket at føre nogen kontrol med, om et særligt regnskab over køretøjets anvendelse til varetransport er rigtigt ført. En ordning med delvis fradragsret for biler med papegøjeplader ville i praksis kun kunne administreres, dersom den blev givet som et fast procentfradrag.

Man kan ikke anbefale, at der indrømmes delvis fradragsret for biler med papegøjeplader.

Bilag 20.

SPAREKASSERNES DATACENTRALER DE DANSKE PROVINSBANKERS FORENING

København, den 12. februar 1969.

Vedrørende merværdiafgiftstilsvaret for bogføringsarbejde i provinsbankernes og sparekassernes bogføringscentraler.

Momsnævnet traf den 19. december 1968 i sag 178/1968 en afgørelse i en sag rejst af provinsbankforeningen og Sparekassernes Datacentraler, hvorefter det bogføringsarbejde, der udføres af Sparekassernes Datacentraler og de af en række provinsbanker i samarbejde oprettede bogføringscentraler for de tilsluttede pengeinstitutter, var omfattet af afgiftspligten efter momslovens § 2, stk. 2, pkt. h, om momspligt blandt andet af elektronisk databehandlingsarbejde. Begrundelsen for afgørelsen var, at det af centralerne udførte arbejde, uanset om dette kunne anses for bogføringsarbejde, hvilket ifølge merværdiafgiftsloven ikke er afgiftspligtigt, udelukkende eller næsten udelukkende foretages ved elektronisk databehandling, som er afgiftspligtig. Som et grænsetilfælde kan det nævnes, at revisorer, der udfører bogføringsarbejde ved hjælp af elektronisk databehandling, er blevet fritaget for at opkræve moms, nævnets afgørelse nr. 59 (hæfte nr. 2, side 7).

Sparekassernes Datacentraler og provinsbankernes bogføringscentraler, der er oprettet som foreninger af en række sparekasser og banker landet over på initiativ af Danmarks Sparekasseforening og De danske Provinsbankers Forening, har som formål at udføre den bogføring for de tilsluttede pengeinstitutter, som er nødvendig for opfyldelsen af kravene i bogføringsloven og bank- og sparekasselovgivningen til bankernes og sparekassernes bogførings- og konteringsrutiner. Der kan herved henvises til vedlagte fotokopi af en udtalelse af 20. september 1968 fra Tilsynet med banker og sparekasser, indhentet til brug for sagen for momsnevnet. Som det forudsætningsvis fremgår af tilsynets udtalelse, har baggrunden for oprettelsen af bogføringscentralerne

været en rationalisering og modernisering af sparekassernes og bankernes bogførings- og konteringsarbejde ved udnyttelsen af moderne datateknik på elektroniske databehandlingsanlæg. På grund af de betydelige udgifter, der er forbundet med anvendelsen af sådanne anlæg, hvad enten der er tale om køb eller leje, er det imidlertid kun ganske få større banker og sparekasser, der på et rentabelt grundlag selv kan etablere bogførelse på EDB-anlæg, og et samarbejde mellem banker og sparekasser, der ikke var store nok til på økonomisk rentabelt grundlag selv at anvende disse anlæg, blev derfor etableret ved oprettelse af bogføringscentralerne.

Banker og sparekasser er efter momsloven ikke afgiftspligtige virksomheder og er efter bank- og sparekasselovgivningen udelukket fra at udøve anden virksomhed end den i disse love angivne. På denne baggrund synes det ikke rimeligt, at en i realiteten rent intern funktion, som består i registrering og bogføring af bilagsmateriale, og som er et nødvendigt led i en ellers ikke momspligtig virksomhed, skal undergives merværdiafgift. Dette må gælde, selv om arbejdet udføres i fællesskab mellem flere banker eller sparekasser, idet dette fællesskab ikke har eksistens udover opgaven at foretage bogføring for de tilsluttede pengeinstitutter.

Begrundelsen for selvstændigt at pålægge elektronisk databehandling momspligt efter lovens § 2, stk. 2 h, er ifølge tolddepartementets redegørelse 1964 side 44 f.n., at elektronisk databehandling i det væsentligste udføres for erhvervslivet, der er undergivet momspligt, og at det for at undgå dobbeltbeskatning af erhvervslivet er nødvendigt via momspligt på databehandling at kunne give fradrag for indgående moms, samt at databehandlingsvirksomhederne ved at blive

fritaget for moms ville blive dårligere stillet end de erhvervsvirksomheder, der selv anskaffer anlæg og får fradrag for den indgående afgift på anlæggene. Disse begrundelser passer imidlertid ikke på banker og sparekasser, der ikke er momspligtige, og den sidstnævnte begrundelse vil netop medføre, at de pengeinstitutter, der af rationaliseringsmæssige grunde har tilsluttet sig bogføringscentralerne, vil blive dårligere stillet end de pengeinstitutter, der har egne anlæg, eller som ønsker at fortsætte efter de traditionelle bogføringsmetoder.

Som argumentation for at opretholde momspligt for bogføringscentralerne har tolddepartementet under forhandlingerne vedrørende spørgsmålet peget på, at det kunne være vanskeligt at begrunde en momsfrigørelse for bogføringscentralerne, når man dog pålægger offentlige institutioner, f. eks. kommuner, der afsætter varer og afgiftspligtige ydelser, momspligt, selv om en sådan afsætning kun sker til andre offentlige institutioner. En sådan betragtning er imidlertid uberettiget, idet banker og sparekasser som nævnt kun kan drive bank- og sparekassevirksomhed, som ifølge loven, selv om der er tale om afsætning af ydelser til andre, er momsfri. En afgrænsning vil derfor ikke volde nogen vanskelighed.

Det har endvidere været fremhævet, at de af pengeinstitutterne oprettede bogføringsforeninger ikke kunne fritages for merværdiafgift under hensyn til den konkurrence, de påførte servicebureauerne. Det skal heroverfor påpeges, at dannelsen af bogføringsforeningerne for pengeinstitutterne fuldt ud må sidestilles med andre pengeinstitutters anskaffelse af egne anlæg, og man vil ikke med rimelighed kunne tale om, at pengeinstitutterne påfører servicebureauerne konkurrence ved selv at udføre deres eget bogføringsarbejde fremfor at lade denne bogførelse behandle af servicebureauer. Forholdet er ikke anderledes end forholdet mellem større virksomheder med egne anlæg, såsom

store banker og sparekasser og servicebureauerne.

Det ville kun kunne siges at være tilfældet, hvis bogføringscentralerne påtog sig serviceopgaver ved siden af deres registreringsarbejde for de tilsluttede pengeinstitutter, hvilket ikke er eller vil blive tilfældet, medmindre der oprettes særlige selskaber, der i så fald vil skulle svare merværdiafgift efter samme regler som servicebureauerne.

Vi mener ikke, det kan være rimeligt end-sige i overensstemmelse med lovgivningsmagtens hensigt ved en omlægning af forbrugsbeskatningen at lægge fiskale hindringer i vejen for anvendelsen af den mest moderne og rationelle teknik inden for bank- og sparekassevæsenet og finder navnlig, at en forskelsbehandling af banker og sparekasser, der i fællesskab løser deres bogføringsopgaver ved anvendelsen af elektroniske datamaskiner, i forhold til pengeinstitutter, som ikke har rationaliseret ved indførelse af denne teknik, eller som har en sådan størrelse, at de selvstændigt har kunnet anskaffe egne elektroniske anlæg, ikke er rimelig og i overensstemmelse med almindelige lighedsgrundsætninger.

Som en yderligere illustration af problemstillingen kan det anføres, at hvis Sparekassernes Datacentraler skal opkræve moms, vil den påbegyndte rationelle udvikling med en meget høj udnyttelse af kapaciteten på de eksisterende EDB-anlæg og lave system- og programmeringsomkostninger, idet man har kunnet nøjes med én programmeringsafdeling, let kunne stoppes. Samfundskononomisk er dette en meget uheldig udvikling, da man i stedet for ca. tre centraler kan komme ud for, at sparekassesektoren ønsker at etablere ca. ti eller flere individuelle databehandlingsanlæg med hver sin system- og programmørstab. En forøget valutaudgift for samfundet, samtidig med at man vil have mange grupper af yderst kvalificerede mennesker med en uddannelse, der råder stor knaphed på, til at lave samme arbejde.

Venlig hilsen

For Sparekassernes
Datacentraler
Niels-Aage Nielsen.

For De danske
Provinsbankers Forening
Peder Schlegel.

TILSYNET MED BANKER OG SPAREKASSER

Den 20. september 1968.

Til brug ved behandling af en sag vedrørende merværdiafgift af det bogføringsarbejde, der udføres i de af en række danske provinsbanker i samarbejde etablerede bogføringsforeninger, har provinsbankforeningen anmodet tilsynet med banker og sparekasser om en udtalelse om foreningens funktion.

Således foranlediget skal tilsynet udtale følgende:

De nævnte foreninger udfører helt eller delvis de bogføringsarbejder, der tidligere har været udført af bankerne enkeltvis, og som er nødvendige for, at de deltagende banker kan opfylde de lovgivnings- og forvaltningsmæssige krav, der stilles til en banks

registrerings- og konteringsrutiner. De af foreningerne for de tilsluttede banker anvendte registrerings- og bogføringsmetoder anerkendes af tilsynet med banker og sparekasser som værende i overensstemmelse med de fastsatte krav til bankers bog- og regnskabsføring, og der er efter tilsynets opfattelse tale om en rationaliseringsmæssig begrundet organisatorisk omlægning af den traditionelle bogføringsprocedure med henblik på udnyttelse af en mere moderne og effektiv bogføringsteknik.

Det tilføjes, at udtalelsen også dækker foreningen „Sparekassernes Datacentraler“, for så vidt angår de af denne for de tilsluttede sparekasser udførte bogføringsarbejder.

E. Sveinbjørnsson.

/ Jørgen Moe.

De danske Provinsbankers Forening.

Bilag 21.

Bemærkninger til bilag 20.

FINANSMINISTERIET

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 19. februar 1969.

Sparekassernes Datacentraler og De danske Provinsbankers Forening henstiller, at de på initiativ af Danmarks Sparekasseforening og De danske Provinsbankers Forening oprettede bogføringscentraler fritages for at svare afgift af det databehandlingsarbejde, som de udfører for de tilsluttede pengeinstitutter.

Det anføres, at bogføringscentralerne, der kun udfører arbejde for medlemmerne, er oprettet for at rationalisere sparekassernes og bankernes bogførings- og konteringsarbejde, og at dette arbejde er et nødvendigt led i en virksomhed, der ellers ikke er afgiftspligtig.

Det anføres endvidere, at det samfundsøkonomisk vil være uheldigt, hvis de enkelte sparekasser og banker anskaffer egne databehandlingsanlæg i stedet for at få arbejdet udført på bogføringscentralerne, der kan udnytte stordriftens fordele.

Det hedder endvidere i henvendelsen, at begrundelsen for at pålægge elektronisk databehandling afgiftspligt er at undgå en afgiftsbelastning for virksomhederne, men Sparekassernes Datacentraler og De danske Provinsbankers Forening mener ikke, at denne begrundelse kan anvendes på bogføringscentralernes arbejde, fordi bank- og sparekassevirksomhed ikke er undergivet afgiftspligt. Bogføringscentralernes afgiftspligt medfører, at de pengeinstitutter, der har egne EDB-anlæg, opnår en konkurrence-mæssig fordel i forhold til de pengeinstitutter, der er tilsluttet bogføringscentralerne.

Hertil bemærkes følgende:

Hvis elektronisk databehandling ikke var afgiftspligtig ydelse i merværdiafgiftsloven, ville de registrerede virksomheder, der får foretaget databehandling hos EDB-centralerne, få en betydelig afgiftsbelastning, som

de ikke havde nogen mulighed for at opnå afløftning for. Det er imidlertid en følge af hele afgiftens karakter, at en sådan inddragelse af ydelser under afgiftspligten medfører en forøget afgiftsbetaling for virksomheder, der ikke er registreret. Dette forhold ville kun kunne undgås ved at inddrage alle ydelser — og dermed alle virksomheder — under afgiftspligten, altså i nærværende tilfælde ved at gøre sparekasser og banker afgiftspligtige. En afgiftsfritagelse for elektronisk databehandling vil derimod, som det fremgår af det foran anførte, blot flytte problemerne og ulighederne over til andre grene af erhvervslivet.

Det forhold, at en ikke registreret virksomhed kan spare afgift ved selv at fremstille varer eller afgiftspligtige ydelser til eget brug i stedet for at købe de pågældende varer og afgiftspligtige ydelser, er ikke noget specielt for databehandlingen, men er et alment træk ved merværdiafgiften.

Til sparekassernes og bankernes betragtning om, at det er urimeligt, at der skal svares afgift, når visse funktioner foretages i fællesskab, men ikke når den enkelte sparekasse eller bank selv foretager den, bemærkes, at det ville få vidtrækkende konsekvenser, hvis disse regler fraviges. Ifølge merværdiafgiftsloven skal afgift svares af andelsforeninger og andre foreninger, selv om foreningen kun afsætter til medlemmer. Hvis denne bestemmelse blev ophævet, ville f. eks. mange brugsforeninger blive fritaget for at svare afgift.

En afgiftsfritagelse, der alene omfattede sparekassernes og bankernes bogføringscentraler, ville kunne påberåbes på andre erhvervsområder, som måtte ønske tilsvarende undtagelsesregler gennemført.

Den afgiftsmæssige fordel for et pengeinstitut ved at anskaffe eget databehandlingsanlæg er forholdsvis begrænset. Pengeinstituttet skal betale afgift af anlægget og indkøb til dets drift, således at afgiftsbesparselsen væsentligst vedrører lønudgifterne. Forskellen er yderligere begrænset ved, at der ikke svares afgift af udgifterne til planlægning og programmering af databehandlingen. Den afgiftsmæssige fordel ved eget anlæg vil næppe kunne opveje de stor-driftsfordele, som bogføringscentralerne har. Det er derfor ikke sandsynligt, at de enkelte pengeinstitutter af afgiftsmæssige grunde

vil forlade samarbejdet for at få egne databehandlingsanlæg.

En merværdiafgift som den danske indeholder færre uligheder og mindre tilskyn-delse til omlægning af erhvervsstrukturen end andre afgiftsformer. Uønskede virkninger af afgiften vil imidlertid ikke helt kunne undgås. Hvis man ændrer på reglerne, vil det som regel betyde, at ulighederne og ulemperne flyttes til andre steder i erhvervs-livet. Man kan derfor ikke gå ind for ændring af afgiftsloven til imødekommelse af sparekassernes og bankernes ønsker.

Bilag 22.

København, den 13. februar 1969.

Vedrørende forslag om ændring af § 17, stk. 1, 3.-5. punktum i lov om almindelig omsætningsafgift.

På foranledning af det af finansministeren den 11. december f. å. fremsatte forslag til lov om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift tillader undertegnede foreninger sig herved høfligst at gøre opmærksom på, at man fuldt ud kan tilslutte sig Industriraadets advarsel mod at ændre lovens § 17, stk. 1, 3.-5. punktum, hvorved der tænkes indført såkaldt valgfrihed mellem den nuværende faktureringsform og fakturering med anvendelse af enhedspriser inkl. afgift.

Omkostningsstigningerne ved indførelse af denne valgfrihed vil efter foreningernes bedste vurdering ikke tilnærmelsesvis opvejes af tilsvarende besparelser, og det kan i denne forbindelse oplyses, at mange leverandører til detailhandelen inden for den nu gældende lovs rammer og uden de gener, som valgfriheden vil medføre, allerede har imødekommet detailhandlerorganisationernes ønske om, at detailhandlere skal kunne kalkulere deres udsalgspriser ud fra indkøbspriser, der indbefatter afgift, og derved nøjes med én regneoperation, idet leverandørerne udsender særlige fortegnelser (prislister og pristabeller) over deres salgspriser inkl. afgift eller direkte angiver disse priser på deres fakturaer.

I betragtning af at der således allerede er indledt en udvikling henimod en ordning af de forhold, der er det eneste grundlag for forslaget om lovændringen, og på baggrund af de store gener, som denne vil medføre, må foreningerne indtrængende henstille, at de nuværende regler om fakturering ved

handel mellem registrerede virksomheder opretholdes, ligesom foreningerne høfligst udbeder sig lejlighed til ved foretræde for udvalget nærmere at redegøre for deres synspunkter.

Underskrevet af repræsentanter for følgende foreninger:

Bryggeriforeningen,
 Kødindustriens Fabrikantforening,
 Landsforeningen af Chokolade- og Sukkervarefabrikanter af 1930,
 Foreningen for Danmarks Lak- og Farveindustri,
 Tobaksindustrien,
 Foreningen af Salatfabriker i Danmark,
 Foreningen af Frugtvinsfabrikanter i Danmark,
 Danske Mineralvandsfabrikanter Fællesforening,
 Foreningen for Danmarks Fiske-Konserverindustri,
 Brancheforeningen for Danske Sukkervare-, Marcipan- og Chokoladefabriker,
 Foreningen af importører af råvarer til næringsmiddelindustrien,
 Sammenslutningen af frugtpulpfabrikanter og -eksportører i Danmark,
 Plastic-Sammenslutningen,
 Foreningen af danske Handelsmøller,
 Foreningen af danske Spiritusfabrikanter,
 Foreningen af Konserverfabrikanter i Danmark (Grønt- og Frugtkonserverindustrien),
 Sæbe- og Parfumefabrikant-Foreningen.

Til folketingets udvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift (lovforslag nr. 118).

Bilag 23.**Bemærkninger til bilag 22.****FINANSMINISTERIET**

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 19. februar 1969.

En række brancheforeninger udtaler, at de kan tilslutte sig Industriraadets advarsel mod at ændre faktureringsreglerne i lovens § 17, stk. 1.

Foreningerne anfører, at de med ændringen forbundne omkostninger ikke vil blive opvejet af tilsvarende besparelser, og hen-

viser til, at mange leverandører udsender særlige fortegnelser (prislister og pristabeller) over deres salgspriser inklusive afgift eller angiver disse priser på deres fakturaer.

Man skal henvise til Industriraadets skrivelse (bilag 14) og bemærkningerne hertil (bilag 15).

Bilag 24.**DANMARKS DAME- OG HERREFRISØR-
MESTRES FÆLLESORGANISATION**

Den 12. februar 1969.

Vi tillader os herved at rette denne henvendelse vedr. den alm. omsætningsafgift til udvalget — trods det, at vi i sin tid i princippet accepterede omsætningsafgiftens formål: At rette landets økonomi op.

Når vi imidlertid nu er nødsaget til at anmode om en fritagelse for nævnte afgift for vort fag, der er at betegne som et servicefag, er det udfra den betragtning, at den almindelige omsætningsafgift har medført, at omsætningen i vore forretninger er gået så langt ned, at det nu kan betegnes som en katastrofesituation, idet en del forretninger

står for lukning og andre har måttet afskedige deres personale, således at faget som helhed kan notere sig for en meget stor arbejdsløshed.

Vi vil påpege, at vort fag er belagt med store afgifter for vore forbrugsvarer, samt at vi ikke har kunnet følge prisbevægelserne på arbejdsmarkedet, men har måttet betale lønstigninger, huslejestigninger m. m.

Det er vort håb, at folketingsudvalget vil forstå disse vore betragtninger og imødekomme os.

Med venlig hilsen
Underskrifter.

Til folketingets udvalg vedrørende almindelig omsætningsafgift.

Bilag 25.**Bemærkninger til bilag 24.****FINANSMINISTERIET**

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 19. februar 1969.

Danmarks Dame- og Herrefrisørmestres Fællesorganisation anmoder om, at branchens ydelser, der er omfattet af afgiftspligten i henhold til lovens § 2, stk. 2, punkt i, (hårpleje, skønhedspleje o. lign.), må blive fritaget for afgift.

Fællesorganisationen udtaler, at merværdiafgiften har betydet en katastrofal tilbagegang for branchen, som giver sig udslag i lukning af forretninger og afskedigelse af

personale med deraf følgende stor arbejdsløshed inden for faget.

Man skal hertil bemærke, at stigningen i ledigheden inden for faget formentlig skyldes andre forhold end merværdiafgiftens gennemførelse. Der tænkes i denne forbindelse bl. a. på ændrede hårmoder og stigende salg af apparater til hjemmepleje af hår.

Anmodningen om afgiftsfritagelse for hårpleje kan ikke anbefales.

Bilag 26.

DANMARKS

AUTOMOBIL-FORHANDLER-FORENING

København, den 14. februar 1969.

I. Lovforslagets § 1, nr. 2.

Lovforslagets § 1, nr. 2, indebærer en ændring af den hidtidige lovs § 10, stk. 3, derhen, at det i fakturaer — hvorved må forstås ethvert dokument — om overdragelse af brugte personmotorkøretøjer m. v. ikke må angives, at „fakturabeløbet“ indbefatter afgift.

Lovens motivering.

Det er overfor foreningen oplyst, at begrundelsen for det nævnte ændringsforslag er, at man befrygter, at registrerede virksomheder, der køber brugte automobiler, og som — uberettiget — måtte ønske at medregne moms til den indgående afgift, ville få lettere ved at begå en sådan lovovertrædelse, hvis det af faktura eller købekontrakt fremgår, at prisen er inklusive moms. Fradrages et sådant momsbeløb, f. eks. med $\frac{1}{9}$ af købesummen, uberettiget, modsvares det ikke af en tilsvarende postering af udgående moms i forhandlerens afgiftsregnskab, idet moms efter § 10 ikke er $\frac{1}{9}$ af prisen men — bortset fra de specielle regler om udlejningsbiler — alene $\frac{1}{9}$ af den positive forskelsværdi.

Foreningen tillader sig at henstille, at ændringsforslaget på dette punkt bortfalder.

II. Argumenter mod lovændringen.

1. Begrundelsen er uholdbar.

For det første er de angivne begrundelser — jfr. også de til lovforslaget anførte bemærkninger — efter foreningens opfattelse ikke holdbare. Statens tab ved en *uberettiget* medregning af et momsbeløb til en virksomheds indgående afgift vil *under alle omstændigheder* være det uberettiget bogførte momsbeløb; dette er også tilfældet, såfremt den registrerede køber *uberettiget* fradrager moms ved køb af *et nyt automobil*. I denne forbindelse skal vi bemærke, at det jo i så-

danne tilfælde er tilladt i kontrakter og fakturaer at specificere moms eller direkte at anføre, at moms udgør $\frac{1}{9}$ af købesummen.

Muligheden for afgiftssnyderi er således i betydelig højere grad til stede ved køb af samtlige andre varer m. v., for hvilke moms ikke må indregnes til den indgående afgift, end ved køb af de af § 10 omhandlede brugte automobiler.

Der ses således ikke at være nogen rimelig begrundelse for lovforslaget. Der er ingen præventionshensyn.

2. Praktiske hensyn taler imod lovforslaget.

For det andet — og subsidiært — skal foreningen påpege, at hovedparten af brugte automobiler sælges ifølge en afbetalingskontrakt.

De af foreningen udarbejdede kontraktformularer og slutseddelformularer kan benyttes ved salg af ethvert køretøj, nyt som brugt, personbiler, varebiler, lastbiler og traktorer m. v., og formularerne indeholder, som det vil fremgå af vedlagte eksemplarer, posteringer til eventuel moms samt en påtegning nederst på formularen om, at såfremt moms ikke er særskilt specificeret, er den indregnet i beløbene (kontrakten er ikke optrykt).

Ved køb af brugte person- og papegøjevogne må momsbeløbet ikke anføres, og en køber vil derfor ikke på nogen måde kunne vide, hvorvidt og med hvilket beløb selgeren har måttet svare udgående moms ved den pågældende handel.

En undtagelse herfra vedrører alene køb af brugte person- og papegøjevogne *fra en autoudlejer*. I disse særlige tilfælde kender køberen den udgående afgift, idet afgiftsprocenten er fastsat i finansministeriets bekendtgørelse herom.

Gennemføres lovforslaget, skal der inden for samtlige grupper af slutsedel- og kon-

traktformularer udarbejdes særlige slutsedler og kontrakter for salg af brugte person- og papegøjevogne.

Det synes ikke rimeligt at påføre branchens udøvere det hermed forbundne besvær med tilhørende omkostninger og muligheden for fejltagelser, så meget mindre som der, som tidligere anført, ikke ses at foreligge nogen relevant begrundelse for en ændring i den bestående ordning på netop dette område.

III. Konklusion: Lovforslaget bør tilbagekaldes eller ændres.

De anførte betragtninger må efter foreningens opfattelse føre til, at lovforslaget tilbagekaldes eller ændres derhen, at fakturaen ikke må angive, at fakturabeløbet indbefatter afgift med $\frac{1}{9}$. Herefter vil hensynet til lovforslagets § 1, nr. 8, være tilgodeset.

Vi tillader os at henstille, at foreningens henvendelse tages i betragtning ved udvalgets videre behandling af lovforslaget.

Med agtelse

p. f. v.

Agdal.

adm. direktør.

Til det af folketinget nedsatte udvalg angående forslag til lov om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift.

Bilag 27.**Bemærkninger til bilag 26.****FINANSMINISTERIET**

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 19. februar 1969.

Danmarks Automobil-Forhandler-Forening henstiller, at den i lovforslaget omhandlede ændring af lovens § 10, stk. 3, bortfalder.

Efter bestemmelserne i § 10 må der ikke anføres afgiftsbeløb på fakturaen, når afgiften berigtiges efter de særlige regler for brugte personmotorkøretøjer. Dette hænger sammen med, at køberen i intet tilfælde — altså heller ikke, hvis han er bilforhandler — må fradrage den særligt beregnede merværdiafgift som indgående afgift.

Andetsteds i lovforslaget foreslås de almindelige faktureringsregler ændret, således at der i stedet for afgiftsbeløbet kan anføres, at afgiften udgør $\frac{1}{9}$ af fakturaens samlede beløb. Som konsekvens heraf må de specielle faktureringsregler for brugte biler også ændres. Bestemmelserne i § 10, stk. 3, er derfor foreslået ændret, således at der heller ikke i fakturaerne må anføres anden angivelse af, at fakturabeløbet indbefatter afgift.

Det er den sidste bestemmelse, som DAF ønsker slettet af forslaget. Foreningen henviser til, at der i dens standardkontrakter

findes følgende påtegning: „Såfremt MOMS ikke er specificeret eller særskilt faktureret, er den indregnet i beløbene.“ Hvis forslaget gennemføres, skal der efter foreningens mening udarbejdes særlige kontraktformularer for salg af brugte personbiler. Foreningen finder i øvrigt ikke ændringen påkrævet.

Man skal hertil bemærke, at det ikke vil være nødvendigt at udarbejde særlige kontraktformularer for salg af brugte biler, idet den citerede påtegning blot vil kunne udstreges eller helt udgå af formularen.

Det må anses for nødvendigt at ændre den gældende formulering af § 10, når de almindelige faktureringsregler ændres. Hvis den foreslåede formulering af § 10, stk. 3, „anden angivelse af, at fakturabeløbet indbefatter afgift“ ændres til „anden angivelse, hvoraf afgiftsbeløbets størrelse kan udregnes“, vil det imidlertid være muligt for forhandlerne at opretholde påtegningen på kontraktformularen uændret.

Man er indstillet på at stille ændringsforslag i overensstemmelse hermed.

Bilag 28.

BUTIKSHANDELENS FÆLLESRAAD

Den 17. februar 1969.

Efter henstilling fra Industriraadet har en del af de rådet tilsluttede medlemsforeninger i et fællesbrev af 13. ds. til folketingsudvalget givet tilslutning til Industriraadets tidligere overfor udvalget fremførte argumentation imod en liberalisering af fakturakravene, jfr. lovforslagets § 1, pkt. 8 (bilag 22).

BUTIKSHANDELENS FÆLLESRAAD ville selvsagt kunne etablere et lignende opbud af brancheforeninger og andre sammenslutninger, og med tilslutning fra såvel engros-handelen som den kooperative handel, til støtte for, hvad Fællesraadet har anført som argumenter for en liberalisering af fakturakravene. En sådan ny praksis — der ikke indebærer nye momenter i saglig henseende — vil efter vort skøn ikke være nogen rimelig belastning af folketingets forskellige udvalg. Vi skal derfor afstå fra yderligere foretræde, medmindre der imod forventning i folketingsudvalget skulle opstå en negativ indstilling overfor lovforslaget. I så fald vil vi sætte pris på atter at blive hørt.

I anledning af industriens brev af 13. ds. vil vi i øvrigt gerne bemærke følgende:

Vedrørende advarslen mod valgfrihed.

Når man stadig advarer mod valgfrihed mellem „den nuværende faktureringsform og fakturering med anvendelse af enhedspriser inkl. afgift“, beror dette på en fundamental brist — eller fejl — i argumentationen. Denne valgfrihed findes jo efter den gældende lov, og er fuldt accepteret af tolddepartementet. Mange virksomheder er forlængst gået over til at fakturere med priser inkl. moms. Det bemærkelsesværdige er altså, at Industriraadet i realiteten vender sig imod, at disse virksomheder — og andre som måtte følge efter — får den naturlige administrative lettelse, at de slipper for på hver faktura at beregne (tredele) en masse

tal, som tolddepartementet erkender er ganske overflødige for kontrollen. Det er altså et forsøg på at opretholde en administrativ belastning — til ingen som helst nytte — for de leverandører, der frivilligt yder en omkostningsbesparende service til de mange tusinde butikshandlende med de fleste fakturaer og de færreste tekniske hjælpemidler.

Vedrørende omkostningsstigninger.

Når industrien anfører, at „omkostningsstigninger ved valgfrihed ikke tilnærmelsesvis vil opvejes af tilsvarende besparelser“, må det igen påpeges, at lovforslaget ikke ny-indfører valgfrihed, men derimod — jfr. pkt. 1 — har til hensigt netop at spare alle unødvendige faktura-opsplitninger i leverandørleddet, altså spare omkostninger.

Hertil kommer så hele den rationaliseringsproces i detailleddet, som muliggøres i de tilfælde, hvor en leverandør beregner de fakturerede priser inkl. afgift. Har leverandøren 500 kunder, betyder det, at han ved denne centrale og maskinelle proces fritager 500 mindre virksomheder for manuel udregning af kalkulationsgrundlaget for hver enkelt af fakturaens varer. Men det vil fremdeles efter lovforslaget være frivilligt, om leverandøren vil gøre det.

Det er derfor ret uforståeligt, hvorledes industrien kan skønne, at lovforslaget ikke indebærer mulighed for omkostningsbesparelser i alle led — men tværtimod omkostningsstigninger.

Vedrørende prislister, pristabeller o.s.v.

Det siges videre i industriens brev, at mange leverandører til detailhandelen „indenfor den gældende lovs rammer og uden de gener, som valgfrihed vil medføre“ allerede har imødekommet detailhandelens ønske om at kunne kalkulere på grundlag af

indkøbspriser inkl. afgift. Der henvises her til prislister, pristabeller m. v.

De lettelser, butikshandelen har fået, består alt overvejende i, at en række leverandører uanset det formålsløse med at opsplitte fakturaernes totalbeløb i tre poster, har benyttet den allerede gældende valgfrihed til at beregne alle varepriser på fakturaerne inkl. afgift. Virksomheder med overbelastede EDB-faktureringsanlæg og de store grupper af salgsvogne har ikke kunnet magte denne formålsløse beregningsteknik, og de imødeser derfor den forestående liberalisering af fakturakravene med stor forventning.

At visse virksomheder udsender vidt forskelligt støttemateriale som „sammensvejsningstabeller“ for bruttoavance og afgiftsprocent, pristabeller, lister over egne priser inkl. moms (selv om man anfører de samme priser ekskl. moms i fakturaerne), er jo en erkendelse af, hvilke problemer butikshandelen står overfor. Disse forsøg på løsninger er — som ofte anført overfor Industriraadet — imidlertid ganske utilfredsstillende i det daglige, praktiske butiksarbejde.

Eksempelvis skal nævnes, at „sammen-

svejsningsprincippet“ jo så godt som altid giver brudte beregningsprocenter til store gene og usikkerhed for den handlende. Det rejser også en række afrundingsproblemer.

Prislister og pristabeller skal løbende fornyes eller suppleres med løblade, og enhver kan forestille sig, hvad der skal holdes rede på — og hvilke fejlmuligheder der skabes for både den handlende og hans personale — hvis man i detailforretninger med ofte mange tusinde varenumre og et stort antal leverandører skal overgå fra kalkulation på grundlag af faktura til kalkulation på grundlag af et bibliotek af stadigt skiftende pristabeller.

Disse forhold taget i betragtning — og med henvisning til, hvad vi tidligere har anført om denne sags betydning for den daglige arbejdsgang for de tusinder af handlende — skal vi indtrængende henstille, at den i lovforslaget indeholdte liberalisering gennemføres, så vore leverandører fritages for de opsplittings af fakturaernes totalbeløb, som har vist sig at være uden kontrolmæssig interesse og dermed kun omkostningskrævende tidsspilde.

p. f. v.

Butikshandelens Fællesraad.

Chr. Johansen.

Til folketingets udvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift.

Bilag 29.**Bemærkninger til bilag 28.****FINANSMINISTERIET**

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 25. februar 1969.

Butikshandelens Fællesraad argumenterer mod det af en række brancheforeninger (bilag 22) til en ændring af faktureringsreglerne i lovens § 17, stk. 1, anførte.

Fællesrådet er af den opfattelse, at den foreslåede ændring ikke alene medfører besparelser i detailledet, men også i leverandørledet. Rådet henviser til, at mange leverandører er gået over til at fakturere med priser inklusive afgift, og anfører, at den foreslåede ændring af fakturerings-

reglerne vil lette beregningsarbejdet for disse virksomheder.

Fællesrådet mener ikke, at de af nogle leverandører udsendte særlige fortegnelser (prislister og pristabeller) over salgspriser inklusive afgift er tilfredsstillende, bl. a. fordi sådanne lister og tabeller løbende skal fornyes eller suppleres med løblade.

Man kan henvise til besvarelsen af spørgsmål 2 (2 sidste afsnit), men har i øvrigt ingen bemærkninger til henvendelsen.

Bilag 30.

DANSK MOTORSPORTS RÅD

Fællesråd for Dansk Automobilsports Union og Danmarks Motor Union.

Den 10. februar 1969.

Dansk Motorsports Råd, fællesorganet for Danmarks Motor Union og Dansk Automobilsports Union, henstiller herved indtrængende til udvalget at søge folketingets tilslutning til ophævelse af bestemmelsen om merværdiafgift på motorløb.

Den omtalte bestemmelse er indeholdt i lov nummer 462 af 15. december 1967 § 2, stk. 2n. Heri sidestilles motorløb blandt andet med „idrætsopvisninger og lignende, når der deltager professionelle sports- og idrætsudøvere i arrangementet.“

For såvel dansk automobil- som motorcykelsport på bane gælder, at professionalisme ikke findes. Der udbetales i forbindelse med visse større arrangementer startpenge til deltagerne, men ingen af disse kan hverken helt eller delvis leve af disse indtægter, som ikke på nogen måde overstiger de meget betydelige udgifter til anskaffelse og vedligeholdelse af det kostbare materiel, som kræves for deltagelse, og i de fleste tilfælde dækker startpengene end ikke rejseomkostningerne.

I ganske enkelte tilfælde arrangeres i Danmark internationale baneløb, hvortil indbydes nogle få udenlandske professionelle deltagere, sædvanligvis repræsenterende et fabriksmærke fra et eller flere af de bil- og motorcykelproducerende lande. Dansk Motorsports Råd er af den opfattelse, at man af administrative grunde også skulle lade sådanne arrangementer være fritaget for omtalte afgift, men foreslår subsidiært en

ordning i lighed med lovens bestemmelse om fodboldkampe med begrænset deltagelse af professionelle spillere.

Det er anerkendt af vide kredse, at der af de mange klubber under vore to unioner udføres et stort ungdomsarbejde, som omfatter ikke blot køreteknik og -færdighed, men også en opdragelse til højere færdselsdisciplin. Dette arbejde finder udtryk gennem kurser, foredrag og film og videreføres under de pågældendes deltagelse i orienteringsløb, rallies og baneløb af varierende sværhedsgrad. Hvad disse sidste angår, er det blevet sagt, at de unge her får afløb for deres fartkomplekser på et afspærret område; det væsentligste er imidlertid, at denne afreaktion sker under kontrol og vejledning af erfarne ledere, som klubberne stiller til rådighed. I nogle tilfælde fremskaffes også træningsmotorcykler eller -biler.

I Danmark ydes der — i modsætning til en række andre lande, blandt andet Sverige — ikke nogen form for statslig økonomisk støtte til disse aktiviteter, som unionerne og deres klubber derfor helt og holdent må finansiere af egne kontingentindtægter og de mulige indkomster fra publikumsarrangementer, d.v.s. baneløb.

Skønt disse ikke sjældent har givet under-skud eller har balanceret, efter at arrangørerne har løbet en relativ stor økonomisk risiko, har unionerne hidtil sat en ære i ikke at søge støtte udefra. Med så meget desto større vægt anmoder man nu om at blive

fritaget for en afgiftsbelastning, som de færreste klubber er i stand til at bære, og som derfor volder vor sportsgren stor skade. Idet vi henviser til vedlagte oversigt over antallet af baneløb afholdt i 1968 (udeladt), tillader vi os at anmode om foretræde for udvalget for at kunne gøre nærmere rede for sagens detaljer.

I ærbødighed Dansk Motorsports Råd for
Dansk Automobilsports Union.   Danmarks Motor Union.
Vagn Loft.   *H. Damkjær Petersen.*
Præsident.   Præsident.

Til folketingets udvalg angående forslag til lov om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift.

Bilag 31.

Bemærkninger til bilag 30.

FINANSMINISTERIET

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 25. februar 1969.

Dansk Motorsports Råd henstiller, at afgiftspligten for motorløb ophæves.

Rådet henviser bl. a. til, at der af mange motorsportsklubber udføres et stort ungdomsarbejde, som ikke blot omfatter køreteknik og kørefærdighed, men også opdragelse til større færdselsdisciplin.

Man skal hertil bemærke, at motorløb oprindeligt ikke var afgiftspligtige efter merværdiafgiftsloven, men ved lovændringen i de-

cember 1967 blev der under folketingsbehandlingen indsat en bestemmelse i loven (§ 2, stk. 2, punkt n), hvorefter professionelle sportskampe samt motorløb er afgiftspligtige. Baggrunden for denne udvidelse af afgiftspligten var, at teatre, biografer og koncerter er afgiftspligtige. Under den tidligere forlystelsesafgiftslov var professionelle sportskampe og motorløb ligeledes afgiftspligtige.

Bilag 32.

INDUSTRIRAADET

København, den 19. februar 1969.

Ved Industriraadets repræsentanters foretræde for udvalget den 30. januar d.å. stillede udvalgsformanden en række spørgsmål, som Industriraadet har lagt vægt på at besvare skriftligt. På anmodning har udvalgsformanden været så venlig at rekonstruere spørgsmålene.

De enkelte spørgsmål gengives nedenfor — med Industriraadets kommentarer til hvert spørgsmål.

Spørgsmål:

Om De kunne være enig i, at den nu gældende lov tillader det, jeg kaldte „tilbageregningsfakturaer“, nemlig sådanne, hvor prisangivelser sker til priser inkl. moms, hvor loven blot kræver, at momsen ikke kun anføres i forholdstal, men også i beløb, ligesom beløbet uden moms skal angives.

(Eksempel:	an varer	kr. ....
	do	kr. ....
	<hr/>	
	i alt	kr. .... (x)

Deraf moms 1/9 kr. .... (y)
 Pris uden afgift kr. .... (x ÷ y).

Industriraadets kommentarer:

Det er naturligvis rigtigt, at lovens nuværende bestemmelser tillader såkaldte tilbageregningsfakturaer. Men de anvendes i praksis *heldigvis kun undtagelsesvis*. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er formålet med ændringen at bane vej for en *almindelig anvendelse* af moms-inficerede enhedspriser.

Spørgsmål:

Om der reelt ud fra denne kendsgerning var anden forskel vedr. § 17 på gældende lov og foreslåede lov, end at beløbsangivelserne

fremtidig kan udelades ved tilbageregningen, ganske svarende til de dispensationer, der allerede er indeholdt i loven for statsbanerne, postvæsenet, torvehandel, fragtmænd, selvbetjenings en gros lagre m. v.

Industriraadets kommentarer:

Ja, „reelt“ bliver der betydelig forskel, men man kunne måske sige, at der „formelt“ ikke er så stor forskel.

Spørgsmål:

Om ikke den foreslåede udformning betyder en reel forbedring i forhold til landbrугets og håndværkets ønsker, når detailhandelen får *pligt* til at foretage disse udregninger, hvis køber som registreret virksomhed begærer det, mens gældende lov, jvnf. § 17, stk. 7, fritager detailvirksomheder fra faktureringspligt i det hele. At kundehensyn medfører, at fakturaudstedelse sker alligevel, er en anden sag, men her er det da også en forudsætning, at køber begærer det.

Industriraadets kommentarer:

Efter lovforslagets § 1, pkt. 12, kan registrerede virksomheder kræve, at detailhandlere, hvis salg ellers overvejende sker til private forbrugere, skal udfylde en faktura efter de nye regler i § 17, stk. 1, d.v.s., at landbrugeren eller håndværkeren kan kræve afgiftsbeløbet angivet.

Denne ordning er kun tilfredsstillende for *landbrugeren* under to forudsætninger:

1. at alle fakturaens poster er indkøb, for hvilke afgiften kan medregnes til den indgående afgift. Hvis fakturaen vedrører både private og erhvervsmæssige indkøb, er det ikke tilstrækkeligt at få opgivet afgiften af totalbeløbet.

2. at systemet kommer til at fungere. Hvis landbrugeren på grund af forglemmelser skal rykke sine leverandører alt for tit, er besværet for stort.

For *håndværkerens* vedkommende gælder de samme forudsætninger, men én yderligere følger sig til:

3. at fakturaen kun vedrører indkøb til ét arbejde. Hvis en håndværksmester på samme faktura hjemtager materialer til flere forskellige arbejder, er det ikke nok, at han kender afgiften af fakturaens totalbeløb. Han må derfor selv trække afgiften fra i de enkelte enhedspriser, før han kalkulerer. (Hvis moms-procenten engang skulle blive 15, udgør afgiften 15/115 af de enkelte enhedspriser — håndværksmesterens beregninger kan forenkles ved at forkorte til 3/23.)

Tænker man sig, at dette regnearbejde skønnes uoverstigeligt vanskeligt og derfor undlades, kunne det forhold foreligge, der er kaldt „pyramidevirkningen“.

Spørgsmål:

Om begrundelsen for at antage, at den foreslåede valgfrihed i praksis ville betyde „tvungen valgfrihed“, når den allerede eksisterende valgfrihed, der benyttes, men med besværligheder, *ikke* har haft tilsvarende konsekvenser.

Industriraadets kommentarer:

Leverandørvirksomhederne, der hidtil har vægret sig ved at efterkomme købmandsorganisationernes ønske om moms-inficerede enhedspriser, har hidtil haft to betænkeligheder:

1. det er *teknisk umuligt* at efterkomme ønsket, når man også har kunder, der ønsker faktureret efter det hidtil anvendte system, f. eks. andre produktionsvirksomheder og grossister.
2. det er endnu vanskeligere, når man sælger fra salgsvogn.

Købmændene har tilsyneladende kun haft forståelse for det sidstnævnte forhold og ønsker nu at bane vej for moms-inficerede enhedspriser ved at fjerne de påståede vanskeligheder for salgsvogne. Det må forven-

tes, at detailhandlerorganisationerne, især købmændene, vil starte en kraftig kampagne for at få deres leverandører til „valgfrit“ at anvende moms-inficerede enhedspriser, såfremt lovændringen gennemføres.

Det er derfor noget misvisende at tale om „valgfrihed“ i denne forbindelse. Butikshandelen ønsker *ikke selv* at kunne vælge mellem forskellige måder at fakturere på. Butikshandelen ønsker, at deres leverandører skal udfylde fakturaerne *til* detailhandlerne på en anden måde end den hidtil almindeligt anvendte. Men dette ønskes ikke af leverandørernes andre kunder. Derfor bliver „valgfriheden“ i praksis til, at *faktureringen skal ske på to måder.*

Spørgsmål:

Og om begrundelsen for at antage, at den foreslåede ændring skulle binde folketinget til bestemte afgiftssatser i højere grad end en sådan binding måtte antages da allerede at være en følge af de i gældende lov indeholdte dispensationer, der blandt andet omfatter to af de største statsforetagender, postvæsenet og statsbanerne.

Industriraadets kommentarer:

Hvis afgiftssatsen om nogle år skulle være sat op til 15 pct., vil det naturligvis være ubehageligt at modtage en faktura fra postvæsenet eller statsbanerne påtrykt: „Afgiften udgør $\frac{3}{23}$ af fakturabeløbet“. Det vil give meget ekstra regnearbejde i de registrerede virksomheder, men dette ekstra regnearbejde vil være for intet at regne mod det arbejde, der bliver tale om, hvis den foreslåede lovændring baner vej for en almindelig anvendelse af moms-inficerede priser. Både industri- og håndværksvirksomheder skal kalkulere ud fra deres indkøbspriser eksklusive afgift. Det vil være til liden hjælp for disse virksomheder, at de kan kræve afgiftsbeløbet anført for den samlede faktura, når de selv må beregne de enkelte enhedspriser eksklusive afgift.

Når det derfor er anført, at den foreslåede ændring vil binde folketinget til bestemte afgiftssatser: $14\frac{2}{7}$ og $16\frac{2}{3}$ imellem den gældende sats og 20 pct., er det ud fra den betragtning, at man ikke vil kunne byde industri og håndværk at skulle foretage de

nævnte beregninger ($\frac{7}{57}$, når satsen er 14; $\frac{3}{23}$ når satsen er 15; $\frac{4}{27}$ når satsen er 16 o.s.v.).

Dette bygger naturligvis på den forudsætning, at moms-inficerede enhedspriser får mere almindelig anvendelse, men det er

jo netop det, som nu hele butikshandelen ønsker, at de skal få.

Industriraadet takker for denne lejlighed til at præcisere og uddybe besvarelsen af udvalgsformandens spørgsmål.

P. R. V.

Wigo Theilgaard.

| *Poul Antonsen.*

Til folketingets udvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift.

Bilag 33.**Bemærkninger til bilag 32.**

FINANSMINISTERIET

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 25. februar 1969.

Industriraadet besvarer skriftligt en række spørgsmål, som folketingsudvalgets formand har stillet under Industrirådets foretræde for udvalget.

Industrirådets skrivelse giver ikke anledning til bemærkninger.

Bilag 34.**HÅNDVÆRKSRADET**

Den 3. marts 1969.

I anledning af den under Håndværksrådets foretræde for udvalget den 13. f.m. stedfundne ordveksling mellem udvalgets formand og rådets delegation vil vi gerne pointere, at såfremt den foreslåede ændring af § 17, stk. 1, ikke kommer til at betyde, at der også i de enkelte varelinjer skal kunne kræves angivet såvel det afgiftspligtige beløb som afgiften, vil vi stærkt fraråde gennemførelsen af den foreslåede ændring. Det fremgår ikke direkte af ændringsforslagets tekst, at der kan stilles krav om, at beløbene på de enkelte varelinjer skal kunne forlanges opgivet i såvel afgiftsbeløb som afgift.

Selv om man måske kan hævde, at der

heller ikke i henhold til den gældende lov er mulighed for noget sådant, vil vi dog mene, at de fleste produktions- og handelsvirksomheder fremover — hvis den nævnte ændring af lovparagraffen gennemføres — i væsentlig højere grad end hidtil vil komme ind på at angive også de enkelte fakturabeløb med afgiften indbefattet, og håndværksvirksomhedernes mulighed for alene at kræve slutbeløbet opgivet hver for sig vil i så tilfælde være uden betydning ved deres udregning af tilbud og lign. Ved udregning af tilbud og lign. skal de jo benytte beløbene, som står på de enkelte varelinjer, uden afgift.

P. R. V.

M. J. Rosenberg.

Til folketingets udvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift.

Bilag 35.

INDUSTRIRAADET

København, den 25. marts 1969.

I en fællesskrivelse af 13. februar d.å. tilsluttede følgende 16 industribrancheforeninger sig Industriraadets advarsel mod at ændre lovens § 17, stk. 1, 3.-5. punktum, som foreslået (bilag 22):

Bryggerforeningen,
Landsforeningen af Chokolade- og Sukkervarefabrikanter af 1930,
Cigar- og Tobaksfabrikanternes Forening af 20. Juni 1875,
Foreningen for Danmarks Fiske-Konservesindustri,
F.I.R.N. og S.A.F.I.D.,
Foreningen af Frugtvinfabrikanter i Danmark,
Foreningen af danske Handelsmøller,
Foreningen af Konservesfabrikanter i Danmark,
Køindustriens Fabrikantforening,
Foreningen for Danmarks Lak- og Farveindustri,
Danske Mineralvandsfabrikanter Fællesforening,
Foreningen af Salatfabriker i Danmark,
Foreningen af danske Spiritusfabrikanter,
Brancheforeningen for Danske Sukkervare-, Marcipan- og Chokoladefabriker,
Sæbe- og Parfumefabrikantforeningen,
Plasticsammenslutningen.

Foreningerne sluttede henvendelsen med at udbede sig foretræde for udvalget for nærmere at redegøre for deres synspunkter.

Siden har det pågældende spørgsmål imidlertid været grundigt belyst i folketingsudvalget, og da foreningerne forstår, at udvalget arbejder under et vist tidspres, har disse nu bemyndiget Industriraadet til på deres vegne at tilbyde, at ønsket om foretræde frafalder, idet foreningerne samtidig beder Raadet gentage deres alvorlige advarsel mod konsekvenserne af den foreslåede lovændring og deres indtrængende henstilling om, at denne ikke gennemføres.

Leverandørerne til detailhandelen lægger ganske overordentlig vægt på i videst muligt omfang at imødekomme deres kunders ønsker, men mener, at det foreliggende spørgsmål om en eller to fornødne udregninger i forbindelse med købmændenes stykpriskalkulation på flere måder bør og kan løses tilfredsstillende inden for den nugældende lovbestemmelse og uden de alvorlige konsekvenser, som den foreslåede lovændring vil få i form af omkostningsstigninger, risiko for „pyramidevirkning“ m. v., og hvis omfang først vil kunne erkendes senere.

Til illustration af en af de fremgangsmåder, der vil kunne nedsætte antallet af kalkulationsudregningerne i detailhandelen, er udarbejdet vedlagte lommetabel, som for de avanceprocenter, der er gængse inden for en bestemt branche, angiver det samlede kalkulationstillæg, hvorved udsalgsprisen inkl. avance og afgift kan beregnes i én regneoperation.

P. R. V.

Wigo Theilgaard.

| Poul Antonsen.

Til folketingets udvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift (lovforslag nr. 118).

Underbilag til bilag 35.

Kalkulation i én beregning.

Kalkulationstillæg v. moms-sats på 12½ pct.

Avanceprocent	Nøjagtig beregn.	Afrundet	Avanceprocent	Nøjagtig beregn.	Afrundet
8	(21,5)	22	15	(29,375)	29
9	(22,625)	23	16	(30,5)	31
10	(23,750)	24	17	(31,625)	32
11	(24,875)	25	18	(32,750)	33
12	(26,0)	26	19	(33,875)	34
13	(27,125)	27	20	(35,0)	35
14	(28,250)	28			

Bilag 36.

KUNST- OG ANTIKVITETSHANDLER RINGEN

Frederiksberg, den 25. marts 1969.

På vor forenings vegne anmoder undertegnede hermed udvalget om at tage stilling til et problem der, nedenfor forklaret, har givet anledning til betydelig nedgang i indtægt for de fleste af vore medlemmer og andre handlende med brugte genstande.

Sagen er, at vi i modsætning til handlende med nye varer, ikke som disse, i vort momsregnskab, kan fradrage den del af momsen, der ligger på vor købepris. Som bekendt fordres der efter nugældende lov regning fra et registreret firma for at kunne fradrage indgående moms på momsregnskabet. Dette er vi, der køber vore varer hos private, af naturlige grunde afskåret fra. Toldvæsenet forlanger derfor, at vi skal beregne momsen alene efter vor salgspris i butikken. Dette er meget uheldigt for os, da vi på denne måde kommer til at svare en afgift, hvis størrelse kun er afhængig af vore samlede udgifter, og ikke af om vi tjener lidt eller meget på en vare. Da vi, på grund af de dårlige tider for vor branche, er nødt til at arbejde med små avancer, viser det sig desværre alt for tit, at vi, af den merværdi vi opnår, skal af med halvdelen eller mere i moms, og vi skal så af resten klare driftsudgifter samt dagen og vejen. Denne misere skyldes alene, at vi

ikke som handlende med nye varer kan fradrage den del af momsen, der hviler på vor indkøbspris, således at vi af en stor avance betalte stor afgift og af en lille avance lille afgift. Vi er af samme grund nu helt afskåret fra at modtage kommissioner, da fortjenersten her kun ligger mellem 10 pct. til 20 pct. og derfor helt opluges af momsen.

Efter det nuværende system tør vi inden for vor branche næppe tænke på, hvad der vil ske, dersom momsprocenten stiger yderligere, en mulighed der vel næppe kan ses helt bort fra. Har tanken med loven ikke været, at afgiften skulle beregnes af den merværdi, der tilføres en virksomhed. Det står dog tydeligt nævnt i den vejledning, der udsendtes, da loven trådte i kraft. Bemærkes må det også, at vi, når vi køber hos private, handler i konkurrence med andre private og derfor ikke kan købe billigere end disse. Vi må derfor agte på, at vore priser, når vi har varen i vor butik, ikke bliver så høje, at handelen efterhånden overgår til handel alene privat og privat imellem, og hvor der så oven i købet ingen afgift til staten skal erlægges.

I håb om at De vil overveje vort problem nøje,

Deres

Ch. Lindahl.
Næstformand.

Til udvalget for forbrugsafgifter.

Bilag 37.

Bemærkninger til bilag 36.

FINANSMINISTERIET

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 27. marts 1969.

Kunst- & Antikvitetshandler Ringen anmoder, at der ved salg af brugte varer alene svares afgift af avancen og ikke af den fulde salgspris. Foreningen henviser til, at dens medlemmer ikke kan fradrage indgående afgift af køb fra private.

Man skal hertil bemærke, at der ikke er fradragsret vedrørende virksomhedernes indkøb fra private, fordi der ikke betales afgift ved sådanne omsætninger. Hvis der indrømmes fradragsret i tilfælde, hvor der ingen

afgift er på omsætningen, ville man komme over i et andet afgiftssystem, nemlig et system, hvorefter afgiftstilsvaret beregnes på grundlag af salg ÷ køb, i stedet for som forskellen mellem udgående og indgående afgift. Et sådant system ville rejse en række problemer og kræve en omfattende revision af merværdiafgiftsloven.

En ændring af reglerne for afgiftsberigtigelse af brugte varer kan ikke anbefales.

Bilag 38.

DANMARKS SPORTSFISKER FORBUND

Ørredudvalget v/ Thomas Sørensen.

Den 9. april 1969.

**Vedrørende momsbeskatning af laks og bækørred til udsætning
i indre danske farvande.**

Forårsaget af samfundets forureninger er den danske bestand af ædelfisk som laks og ørred stærkt reduceret. I de sidste fem år har der derfor, for at bøde på samfundets ødelæggelser, været foretaget udsætninger, især af ørred. Midlerne til disse udsætninger er frivillige bidrag fra erhvervs- og sportsfiskere. De samlede årlige udsætninger repræsenterer en værdi af ca. 250.000 kr. Et beløb, det er forbundet med meget store vanskeligheder at fremskaffe. Vi må meget beklage, såfremt udsætningerne i årene fremover skal reduceres med $\frac{1}{8}$ af de sammen sparede midler. Midler, der i forvejen

kun udgør $\frac{1}{20}$ af det påkrævede. Det er efter vor mening galt nok, at enkelte skal betale for hele samfundets forsyndelser, men det virker urimeligt, såfremt vi samtidig skal belastes med ekstraskat.

Vi beklager det sene tidspunkt for vor henvendelse, idet vi nu er meget tæt på udsætningerne her i maj måned, men ingen har tidligere været opmærksomme på dette forhold vedr. moms. Det er klart, at departementet ikke kan afgøre sagen på så kort tid, men vi udbeder os retningslinjer og oplysning.

På ørredudvalgets vegne

Thomas Sørensen.

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Bilag 39.

SAMMENSLUTNINGEN AF
BYFESTARRANGØRER PÅ FYN

Odense, den 27. februar 1969.

Det var med meget store forventninger, at Sammenslutningen af Byfestarrangører på Fyn, der omfatter idræts- og ungdomsforeninger samt selvejende institutioner, der opfører og driver idræts- og mødehaller, afventede ændringen i september 1968 af loven om almindelig omsætningsafgift.

Vi bemærkede med stor tilfredshed, at finansministeriets bekendtgørelse af 27. september 1968 i § 1 omfatter en ændring og udvidelse af finansministeriets bekendtgørelse nr. 116 af 8. april 1968 således, at det i den nyeste bekendtgørelse udtrykkelig anføres, at momsfrigtagelse efter begæring kan meddeles for arrangementer, „hvis overskud fuldt ud anvendes til fordel for velgørende eller humanitære formål, herunder til fordel for kirkeligt arbejde, ungdomsarbejde eller lignende“. I finansministeriets bekendtgørelse nr. 116 af 8. april 1968 indrømmes denne fritagelse kun „arrangementer, hvis overskud fuldt ud anvendes til sociale eller humanitære formål“. Det stod os naturligvis ganske klart, at momsfrigtagelsen ikke kunne indrømmes vore tilsluttede organisationer efter denne bekendtgørelse.

Derimod stillede vi forventninger til, at momsfrigtagelsen efter finansministeriets bekendtgørelse af 27. september 1968 kunne indrømmes vore tilsluttede ungdomsorganisationer samt selvejende institutioner, idet det jo udtrykkeligt i bekendtgørelsen anføres, at momsfrigtagelsen kan indrømmes, når overskuddet alene anvendes til „ungdomsarbejde eller lignende“.

Derfor er det med den allerstørste forundring, at vi fra en af vore tilsluttede organisationer har modtaget indberetning om, at direktoratet for toldvæsenet i skrivelse af 10. december 1968 (journal nr. M 1841) har givet afslag på en ansøgning om momsfrigtagelse fra en af vore tilsluttede organisationer med den begrundelse, at overskuddet fra den på-

gældende byfest ubeskåret anvendes til opførelsen af en selvejende institutions træningshal.

Direktoratet for toldvæsenet har meddelt, „at der ikke kan indrømmes afgiftsfrigtagelse for arrangementer, hvis overskud går til opførelse af idrætshaller og lignende. Det ansøgte kan derfor ikke bevilges“.

Det er på denne baggrund, at Sammenslutningen af Byfestarrangører på Fyn henvender sig til de af folketingets medlemmer, som er valgt i de fynske opstillingskredse, for at bede om politisk hjælp til en ændring af fortolkningen, som direktoratet for toldvæsenet giver af finansministeriets bekendtgørelse af 27. september 1968, eller — om nødvendigt — til en lovændring, således at de omtalte kategorier af ungdomsarbejde også begunstiges af lovens fritagelsesbestemmelser.

I de fynske opstillingskredse har de sidste år været holdt årligt over 50 såkaldte hal- eller byfester, der med hensyn til navn, omfang og karakter er særdeles varierende, men som alle har det fælles: gennem fester og med udelukkende frivillig arbejdsindsats af såvel foreningernes bestyrelsesmedlemmer som adskillige hjælpsomme medborgere at skaffe overskud til fordel for ungdomsarbejdet i idrætsforeninger eller ungdomsforeninger eller til opførelse eller drift af idræts- og mødehaller, der foruden at opfylde formålet som træningshaller ofte også rummer lokaler til ungdomsformål i øvrigt.

Adskillige af de os tilsluttede foreninger og selvejende institutioner nyder i forvejen finansministeriets begunstiggelse med hensyn til skattefrigtagelse for gavebeløb, som ydes dem. Det siger sig selv, at de tilsluttede foreninger og institutioner er særdeles taknemmelige for denne anerkendelse, som har betydet meget med hensyn til tilgang af nødvendig kapital til såvel anlæg som drift

Bilag til bet. o. lovf. vedr. alm. omsætningsafgift.

af igangværende haller eller haller, som er under opførelse.

Derfor finder man det modstridende med ministeriets øvrige forståelse for og hjælpsomhed mod sådanne institutioner, når ministeriet nu — efter vores opfattelse — i strid med bekendtgørelsen af 27. september 1968 nægter at sidestille selvejende institutioner med øvrigt ungdomsarbejde. Disse institutioner yder unægteligt et ganske betydeligt bidrag til ungdomsarbejdet i øvrigt ved at sikre nødvendige lokaliteter til ungdomsarbejdet, og erfaringen på Fyn har vist, at sådanne halbyggerier ofte er blevet til efter en hel egns sammenhold og bidrag til opgavens løsning.

Det skal understreges, at der naturligvis overalt blandt vore tilsluttede organisationer er tale om selvejende institutioner, der hverken kan afkaste indtægter eller udbytte til deres medlemmer.

Sammenslutningen af Byfestarrangører på Fyn anmoder om bistand fra folketingets medlemmer, valgt i de fynske opstillings-

kredse, til en politisk henvendelse til direktoratet for toldvæsenet om en ændring af fortolkningen i § 1 i finansministeriets bekendtgørelse af 27. september 1968 således, at der skabes lighed med hensyn til momsfrigørelsen for forskellige byfestarrangementer.

Såfremt De måtte ønske det, vil en eller flere repræsentanter for S sammenslutningen af Byfestarrangører på Fyn gerne mødes med Dem for om muligt at give Dem nærmere oplysninger vedrørende vores henvendelse.

Vi håber på forhånd på en positiv interesse hos Dem for at hjælpe os i den uretfærdighed, vi mener, der begås mod en del af sammenslutningens medlemsorganisationer.

Såfremt De bekræfter den, føler vi os overbeviste om, at den ændrede fortolkning nemt må kunne anlægges således, at de mere end 5.000 frivillige og ubetalte hjælpere, som årligt bistår med fynske byfestarrangementer, kan føle, at de er med til at sikre endnu større økonomisk hjælp til foreninger og organisationer, de støtter.

Med venlig hilsen
for S sammenslutningen af
Byfestarrangører på Fyn.

/ Preben Hellelund.
sekretær.

Til folketingets medlemmer, valgt i de fynske opstillingskredse.

Sammenslutningen af Byfestarrangører på Fyn er oprettet på et møde i Brobyværk den 22. februar 1968, da der som medlemmer af bestyrelsen valgtes:

Formand: Telefonmontør Kurt Taanquist, Hesselhøjvej 8, 5671 Brobyværk.

Kasserer: Forretningsfører Erik Rasmussen, 5682 Verving.

Sekretær: Redaktør Preben Hellelund, Kastanievej 7, 5000 Odense.

Bagemester Poul Hansen, 5591 Gelsted.

Inseminør Flemming Nielsen, 5550 Lange-skov.

Lagerekspedient Mogens Outzen, Rallebæk 23, 5600 Fåborg.

Underbilag til bilag 39.

Ved stiftelsen opstilledes følgende arbejdsopgaver for sammenslutningen:

- 1) Henvendelse fra først og fremmest fynske byfestarrangører — og om muligt med tilslutning fra hele landet — til finansministeriet og folketinget om fjernelse af momsen fra byfestarrangementer til almennyttige formål, først og fremmest til fordel for selvejende haller og idrætsforeningernes ungdomsarbejde.
- 2) Koordinering af fynske byfester.
- 3) Kontaktled mellem byfestarrangører og konsultativ virksomhed for disse.
- 4) Årlige møder for de fynske byfestarrangører.

Bilag 40.**Bemærkninger til bilag 39.****FINANSMINISTERIET**

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 9. april 1969.

Sammenslutningen af Byfestarrangører på Fyn ønsker afgiftsfritagelse for deres festarrangementer med henvisning til, at der er tale om frivillig arbejdsindsats med det formål at skaffe overskud til fordel for arbejdet i idrætsforeninger og i ungdomsforeninger eller til opførelse og drift af idrætshaller.

I bekendtgørelse af 27. september 1968 (udstedt i medfør af merværdiafgiftslovens § 4, stk. 2) har finansministeren fastsat bestemmelser om afgiftsfritagelse for basarer og andre arrangementer, hvis overskud fuldt ud anvendes til velgørende eller humanitære formål.

Efter denne bekendtgørelse har der ikke

været adgang til afgiftsfrihed for de fynske byfestarrangementer.

Da der er fremkommet en række ønsker om afgiftsfritagelse for frivillige arrangementer med det formål at skabe overskud til idrætshaller eller til andre formål med ideelt sigte, har finansministeren nu udstedt en ny bekendtgørelse, der udvider mulighederne for afgiftsfritagelse. Der vil efter denne bekendtgørelse kunne opnås afgiftsfritagelse for „basarer og andre arrangementer, hvis overskud fuldt ud anvendes til velgørende eller på anden måde almennyttigt formål.“

De fynske byfestarrangører vil kunne opnå afgiftsfritagelse efter denne bekendtgørelse.